

Мирас®
Университеті

**6В01902- «Дефектолог-
мұғалім, арнайы педагог»
білім беру бағдарламасы
бойынша түсу
сынақтарының
бағдарламасы**

«Мирас» университеті

Педагогика және психология секторы

**Қабылдау сынақтарының
БАҒДАРЛАМАСЫ**

6B01902- «Дефектолог-мүғалім, арнайы педагог»
(ББ шифры) (ББ атауы)

Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларын сынақтан өткізу үшін экспериментті іске асыру жөніндегі жұмыс тобының отырысында қаралды және бекітілді

Хаттама № 2 « 21 » тамыз 2023 ж.

Шымкент, 2023ж.

Қабылдау сынақтарының бағдарламасы 6B01902- -Дефектолог-мұғалім, арнайы педагог
ББ бағдарламасына кіретін оқу пәндерінің бағдарламалары негізінде жасалды.

Бағдарламаны: магистр, аға оқытушы Ешенкулова Э.Б. дайындады.

Сектор менеджері Ешенкулова Д.Б.

1. Терминдер мен анықтамалар

1. *Бакалавриат* – білім беру бағдарламалары тиісті мамандық бойынша "бакалавр" дәрежесін бере отырып, кадрлар даярлауға бағытталған жоғары білім;
2. *МЖМББС* - Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;
3. *Білім беру бағдарламасы* – оқытудың мақсаттарын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемдерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені;
4. *Білім алушылардың оқу жетістіктері* – білім алу процесінде алған және жеке тұлғаның қол жеткізілген даму деңгейін көрсететін білім алушылардың білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері.

2. Нормативтік құжаттар

6В01902 - Дефектолог-мұғалім, арнайы педагог БББ бойынша қабылдау сынақтарының бағдарламасы мынадай нормативтік-құқықтық актілер негізінде әзірленді:

1. "Мирас" университетін эксперименттік алаң ретінде белгілеу туралы "ҒЖБМ-ның 2023 жылғы 16 тамыздағы №406 бұйрығы;
2. "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы (өзгерістермен және толықтырулармен);
3. "Мирас" университетінің академиялық саясаты.

3. Жалпы ережелер

1. Түсу сынақтары тізімдемеге енгізілген пәндердің жұмыс оқу бағдарламалары негізінде әзірленген осы бағдарлама шеңберінде өткізіледі.
2. 6В01 білім беру саласы бойынша педагогикалық ғылымдар бойынша түсу сынақтары тестілеу түрінде өткізіледі.
3. Түсу сынақтарының нәтижелері "Мирас" университетінің академиялық саясатында келтірілген бағалау жүйесі бойынша бағаланады.
4. Қабылдау сынақтарының нәтижелері "Мирас" университетінің академиялық саясатына сәйкес жарияланады.

4. 6В01902 - Дефектолог-мұғалім, арнайы педагог білім беру бағдарламасының негізгі құзыреттері

Кәсіби құзыреттер (КҚ):

КҚ-1

- Әртүрлі бұзылыстары бар баланың психикалық даму заңдылықтарын анықтау дағдылары; бұзылыстары бар балалардың психикалық дамуына психологиялық әсер етудің ең тиімді жолдары мен әдістерін психологиялық негіздей білу.

-Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды сараланған және интеграцияланған оқыту тұжырымдамасын қалыптастыру; даму бұзылыстарының негізгі жіктемелерін білу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың даму ерекшеліктерін білу; арнайы педагогика мен психологияның негізгі категориялық аппаратын қолдана білу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен қарым-қатынасты қалыптастыру дағдылары.

КҚ-2

-Инклюзивті білім берудің тұжырымдамалық негіздерін білу; бастауыш сыныптарда түзету-педагогикалық қызметті жүзеге асыру дағдыларын меңгеру; инклюзивті білім берудің негізгі категориялық аппаратын пайдалана білу; білім

алушыларды ерекше білім беру қажеттіліктерін ескере отырып оқыту, тәрбиелеу және дамыту тәсілдерін меңгеру.

-Инклюзивті білім берудегі тьюторлықтың негізгі сипаттамаларын білу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен түзету-дамыту жұмыстарын ұйымдастыру дағдыларын меңгеру; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға инклюзивті білім беруді ұйымдастыру процесінде білім беру интеграциясының нысанын таңдауды жүзеге асыру мүмкіндігі; арнайы және интеграцияланған білім беру субъектілерін психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу сапасын арттыру тетігі ретінде кәсіби құзыреттіліктерді игеру.

КҚ-3

Жалпы білім беретін (интеграцияланған) сынып жағдайында оқытудың әлеуметтік-білім беру интеграциясының модельдері туралы түсінік қалыптастыру; қосымша білім беру жүйесінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды дамыту мен түзетудің психологиялық-педагогикалық ерекшеліктерін зерттеу.

- Ақыл-ойы бұзылған балаларды оқыту мен тәрбиелеу процесінде түзетудің тиімді құралы ретінде ойын мен көркем өнер түрлерін пайдаланудың мақсатын, міндеттерін, мазмұны мен әдістемесін түсінуді қалыптастыру.

КҚ-4

-Нормативтік-құқықтық, ұйымдастырушылық-педагогикалық, құндылық аспектілерінде инклюзивті білім беру моделін жобалау бойынша құзыреттерді қалыптастыру; бейімделген білім беру бағдарламаларын жобалау дағдыларын қалыптастыру; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларда ауызша және жазбаша сөйлеуді қалыптастыру дағдыларын меңгеру.

- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тексерудің және түзете оқытудың логопедиялық технологиялары саласында кәсіби құзыреттіліктерді қалыптастыру; логопедияның дидактикалық құралдарын іріктеу дағдыларын меңгеру.

КҚ-5

- Ақыл-есі кем балаларға арналған білім беру мекемелерінде оқытудың нысандары мен әдістерін білу; зияткерлік кемістігі бар балаларды оқыту және тәрбиелеу.

- Негізгі жалпы білім беру бағдарламаларын игеруде, дамытуда және әлеуметтік бейімделуде қиындықтарға тап болған балалар мен білім алушылардың денсаулығында кемістігі бар адамдарды қолдау бойынша жұмыс саласындағы білім беру процесінің субъектілерін психологиялық ағарту жөніндегі қызметтің ерекшеліктері туралы түсініктерді қалыптастыру.

Жаратылыстану. Анатомия. Адам физиологиясы

1.Абономия- ғылымы зерттейді....

А)Аспан денелерінің және олардың жүйелерінің қозғалысы, табиғаты, пайда болуы және дамуы

В)Аспан денелерінің және олардың жүйелерінің қозғалысы, шығу тегі

С)Аспан денелерінің дамуы және олардың табиғаты

Д)Тек аспан денелерінің дамуы

Е)Тек қозғалыс, аспан денелері

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 5 б

Атап айтқанда, абономия күнді, басқа жұлдыздарды, Күн жүйесінің планеталарын және олардың серіктерін, күннен тыс планеталар, астероидтар, кометалар, метеориттер, планетааралық заттар, жұлдызаралық заттар, пульсарлар, қара тесіктер, тұмандықтар, галактикалар және олардың кластерлері, квазарлар және т.б. зерттейді.

2. Жарық көкжиекке қатысты ең жоғары позиция, ол көктем емес меридиан арқылы өткенде қол жеткізіледі -....

- A)Тікелей көтерілу
- B)Зенит
- C)Жоғарғы шарықтау шегі
- D)Ауытқу
- E)Төменгі шарықтау шегі

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 43 бет

Тікелей көтерілу-аспан сферасындағы объектінің координаты, ол жердің тәуліктік айналуымен өзгермейді. Оңға көтерілу аспан экваторы бойынша көктемгі күн мен түннің тенелу нүктесінен шамның ауытқу шеңберіне дейінгі бұрыштық қашықтыққа тең.

3. Күннің тұтылуының себебі неде?

- A)Жердің Айдың көлеңкесіне түсетін Күннің, Айдың және Жердің өзара орналасуы
- B)Жердің ось айналасында айналуы
- C)Жердің Күн айналасындағы қозғалысы
- D)Айдың Жердің көлеңкесіне түсетін Күннің, Айдың және Жердің өзара орналасуы
- E)Жердің Марс айналасында айналуы

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 29 б

Егер ортасында ай болса, онда адамдар күннің тұтылуын, ал егер жер ай болса, бақылайды. Күннің тұтылуы Жаңа айда, Күн, Ай және жер бір түзу сызықта орналасқан кезде пайда болады. Күннің тұтылуы үш түрге бөлінеді – толық, нақты және сақина тәрізді.

4. Күн жүйесінің ең үлкен планетасы...

- A)Юпитер
- B)Жер
- C)Меркурий
- D)Нептун
- E)Венера

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018. 29 б

Юпитер-10 Маусымда күнмен қақтығысады қарсыласу-бұл планетаның жер мен Күнді байланыстыратын сызықта, ал Жер Планета мен күннің арасында орналасқан кездегі орны. Қарсыласу кезінде планета түні бойы көрінеді.

5. Әлемнің гелиоцентрлік моделін кім ашты:

- A)Николай Коперник
- B)Клавдий Птоломей
- C)Эвдин Хаббл
- D)Галилео Галилей
- E)Миклухо Маклай

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 30-33 ББ

Оқулық: "Жаратылыстану" 5 сынып Л. А. Верховцева, О. А., Костюченко., М. в. Алматыакова Алматы 2-бөлім 42-бет

Поляк абыномы Николай Коперник (1473-1543) – әлемнің заманауи гелиоцентрлік моделін жасаушы, оған сәйкес Күн жүйесінің орталығында жер емес, Күн орналасқан.

6. Қандай аспан координаттарының жүйесі жоқ:

- А)Синодикалық
- В)Экваторлық
- С)Галактикалық
- Д)Эклиптикалық
- Е)Параболалық

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 48-51 б

Жердің солтүстік жарты шарында берілген ендік үшін φ ауытқуы бар аспан объектілері $\delta > +90^\circ$ – φ көкжиектен асып кетпейді, сондықтан олар алыс емес деп аталады. Осылайша, аспан координаттары жүйесі сфералық координаттар жүйесі болып табылады, онда үшінші координат — қашықтық — көбінесе белгісіз және рөл атқармайды.

7. Планеталардың көрінетін қозғалысы қалай жүреді?

- А)Планеталар ілмек тәрізді қозғалады
- В)Планеталар аймақ бойынша қозғалады
- С)Планеталар эллипс бойымен қозғалады
- Д)Планеталар пригелия арқылы қозғалады
- Е)Планеталар апогей бойымен қозғалады

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 24-29 б

Жерден бақылаулар кезінде Күннің айналасындағы планеталардың қозғалысы Жердің өз орбитасында орналасқандықтан, планеталар Аспанмен шығыстан батысқа қарай (тікелей қозғалыс), содан кейін батыстан шығысқа қарай (кері қозғалыс) қозғалады. Бағытты өзгерту сәттері стендтер деп аталады.

8. Ядро бөлшектерін атаңыз (нуклондар):

- А)Протондар мен нейтрондар
- В)Позитрондар
- С)Нанобөлшектер
- Д)Тек электрондар
- Е)Тек позитрондар

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 64-66 б

Протон (p) — заряды +1 және салыстырмалы массасы 1 болатын бөлшек.

Нейтрон (n) - салыстырмалы массасы 1 болатын зарядсыз бөлшек. Элементар бөлшектерге атомның электронды қабығын құрайтын электрондар (e^-) жатады. Протондар мен нейтрондардың массасы бірдей.

9. Ядроның айналасында айналатын бөлшектерді атаңыз:

- А)Электрондар
- В)Протондар
- С)Нейтрондар
- Д)Ядролар
- Е)Позитрондар

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 64-66 б

Атомда электрондар ядроның айналасында айналады және спиннен басқа орбиталық бұрыштық импульске ие, ал ядроның өзі ядролық спиннің арқасында бұрыштық импульске ие

10. Атомның планетарлық моделі

- А) Резерфорд
- В) Эйнштейн
- С) Ингенхаус
- Д) Ломоносов
- Е) Лермонтов

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 б 64

Атомның планетарлық моделі немесе Резерфорд атомының моделі-физик Эрнест Резерфорд (1871-1937) 1911 жылы Альфа бөлшектерін жұқа бөлшектерге тарату эксперименттерінің нәтижелерін талдау және статистикалық өңдеу негізінде жарияланған классикалық мақалада ұсынған Атом құрылымының тарихи маңызды моделі ...

11. Жетіспейтін сөздерді енгізіңіз:

Бір түрдің атомдары _____ заттар, әртүрлі түрдегі атомдар _____ зат түзеді:

- А) Күрделі, қарапайым
- В) Күрделі, органикалық
- С) Алауантүрлі және ядролық
- Д) Қарапайым, бейорганикалық
- Е) Органикалық және органикалық емес

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 61-63 б

Қарапайым зат-сол химиялық элементтің атомдары түзетін зат. Күрделі зат-әртүрлі химиялық элементтердің атомдарынан түзілген зат.

12. Атомды анықтаңыз-бұл:

- А) Химиялық элементтің ең кіші электротеріс бөлшегі
- В) Заттың химиялық қасиеттерін сақтайтын ең кішкентай бөлшек
- С) Қарапайым заттар молекулаларының құрамы
- Д) Химиялық қасиеттерін сақтамайтын заттың ең кішкентай бөлшегі
- Е) Бір элементтің атомынан түзілген зат

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 б 64

Электронегативтілік (β) (салыстырмалы электронегативтілік) — атомның негізгі химиялық қасиеті, молекуладағы атомның жалпы Электрон жұптарын өзіне қарай жылжыту қабілетінің сандық сипаттамасы, яғни атомдардың басқа атомдардың электрондарын өзіне тарту қабілеті.

13. Анықтаңыз, молекула-бұл:

- А) Заттың химиялық қасиеттерін сақтайтын ең кішкентай бөлшек
- В) Белгілі бір қасиеттер жиынтығымен сипатталатын атомдардың белгілі түрлері
- С) Қарапайым және күрделі заттардың молекулаларының құрамына кіретін химиялық элементтің ең кіші бөлігі
- Д) Химиялық және физикалық қасиеттерін сақтайтын заттың ең кішкентай бөлшегі
- Е) Бір элементтің атомынан түзілген зат

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 61-66 б

Молекула-екі немесе одан да көп байланысқан атомдардан түзілген электрлік бейтарап бөлшек.

14. Бөлшектер арасындағы саңылаулар қай денелерде үлкен?

- А) Газ тәрізді заттарда
- В) Сұйық заттарда

- С)Қатты заттарда
- Д)Желе тәрізді заттарда
- Е)Коллоидты заттарда

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 76-бет

Ғалымдар кез — келген заттардың бөлшектері арасында бос орындар бар екенін анықтады, қатты заттарда қашықтық өте аз, сұйық заттарда-көп, ал газдарда одан да көп. Қант, темір және шыны қатты заттар, ал су сұйық

15. Ауа дегеніміз не?

- А)Ауа-газ тәрізді зат
- В)Ауа-қатты зат
- С)Ауа-сұйық зат
- Д)Қоймалжын тәрізді зат
- Е)Коллоидты зат

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 76-бет

Газ тәрізді зат-заттың агрегаттық күйі, онда оның бөлшектері өзара әрекеттесу күштерімен байланыспайды немесе өте әлсіз байланысады және еркін қозғалады, оларға берілген барлық көлемді толтырады. Газ күйіндегі зат табиғатта кең таралған.

16. Ауаның құрамына қандай заттар кіреді?

- А)Барлық жауаптар дұрыс
- В)Су буы
- С)Азот
- Д)Көмірқышқыл газы
- Е)Оттегі

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 76-бет

Біз ауаның қандай газдардан тұратындығын айтамыз: ауаның тұрақты бөліктері: оттегі - 21%, азот -78%, инертті газдар (негізінен аргон) -0,94%; ауаның айнымалы компоненттері: көмірқышқыл газы - 0,03%, басқа қоспалар (су буы, шаң, күкірт және азот оксидтері және басқа газ тәрізді заттар).

17. Ауаның ластануы қандай себептерге байланысты?

- А)Зауыттардың пайдаланылған газдар шығарындылары
- В)Темекі шегу
- С)Машиналардың пайдаланылған газдары
- Д)Жануарлардың тынысы
- Е)Өрттер мен жанып жатқан оттар

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 76-бет

Жануарлар әртүрлі тәсілдермен тыныс алады: кейбіреулері бүкіл дене бетімен, басқалары трахеямен, балықтарда, шаян тәрізділерде және кейбір моллюскаларда Гилл тынысы, көптеген жануарларда өкпе тынысы, кейбір жануарлар тері арқылы тыныс алады. Жануарлар тамақты сіңіреді, ұнтақтайды, содан кейін қорытады.

18. Су дегеніміз не?

- А)Су-сұйық зат
- В)Су-қатты зат
- С)Су-газ тәрізді зат
- Д)Су-қоймалжын тәрізді зат

Е)Су-коллоидты зат

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 68-71 б

Таза түрінде сутегі мен оттегінің химиялық қосылысы болып табылатын мөлдір түссіз сұйықтық.

19. Суды тазарту процесі қалай аталады?

А)Сүзу

В)Жылыту

С)Салқындату

Д)Мұздату

Е)Өткізу

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 68-71 б

Сүзу-дисперсиялық ортаны өткізетін және дисперсті қатты фазаны кешіктіретін кеуекті бөлімдер көмегімен гетерогенді жүйелерді бөлу процесі.

20. Қыздырған кезде сумен не болады?

А)Су көлемі ұлғаяды

В)Су қысқарады

С)Өзгерістер болмайды

Д)Салқындатылады

Е)Сүзіледі

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 68-71 б

Қыздырған кезде су кеңейіп, салқындаған кезде қысқарады.

21. Қасық стакан суға батырылды. Қасық айқын көрінеді. Бұл судың қандай қасиетін көрсетті?

А)Су түссіз

В)Су көрінбейді

С)Стаканда су жоқ

Д)Су бұлтты

Е)Боялған су

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 68-71 б

Қалыпты жағдайда су-дәмі мен иісі жоқ мөлдір сұйықтық. Жұқа қабатта ол түссіз, ал қалыңдығы 2 мм-ден асатын болса, ол көк реңкке ие

22. Мұз бен қар - бұл су...

А)Қатты күйде

В)Сұйық күйде

С)Газ тәрізді күйде

Д)Қоймалжын тәрізді күйлер

Е)Коллоидтық күйлер

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 68-71 б

Мұз бен қар да су. Ауада әрқашан бу түрінде су болады. Су үш күйде болуы мүмкін: сұйық, газ тәрізді (бу) және қатты (мұз, қар, бұршақ, аяз). Судың күйі температураға байланысты.

23. Су температурада мұзға айналады:

- A) 0°C төмен
- B) 0°C
- C) 0°C жоғары
- D) 100°C кезінде
- E) 90°C кезінде

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 б 69 Қалыпты жағдайда су сұйық күйде болады, бірақ 0 °С температурада ол қатты күйге – мұзға айналады және 100 °С температурада қайнайды (су буына айналады).

24. Қыста су құбырлары неге жарылуы мүмкін?

- A) Құзға айналатын судың арқасында ол ұлғаяды
- B) Мұзға айналатын судың қысылуына байланысты
- C) Құбырлардың зақымдануы оларда судың болуымен байланысты емес
- D) Судың қысылуына байланысты
- E) Судың коллоидтық күйге түсуіне байланысты

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 68-71 б

Шын мәнінде, бұл сұрақтың жауабы өте қарапайым: су қатып, мұзға айналғанда, ол кеңейеді, нәтижесінде қатты мұз бұрын құбырлар арқылы өткен сұйықтықпен салыстырғанда үлкен көлемді толтырады. Бұл мұз құбырлардың ішінде қысым жасайды, бұл жыртқылуға әкелуі мүмкін.

25. Топырақ дегеніміз не?

- A) Бұл жердің жоғарғы құнарлы қабаты
- B) Бұл зат қара немесе сұр түсті
- C) Бұл жердің жоғарғы қабаты
- D) Бұл жердің қатты қабаты
- E) Бұл қара түсті зат

Оқулық: " Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 б 100

Оқулық: " Жаратылыстану " 5 сынып Әбдіманапов Б. Ш. - Алматы "Атмосфера", 2017 111-113 б

Топырақ-топырақ түзілу факторларының бірлескен әсерінен құрлықтың беткі кабаттарының өзгеруі нәтижесінде пайда болатын табиғи объект. Топырақ құнарлылығымен сипатталатын топырақ профилін құрайтын топырақ горизонттарынан тұрады.

26. Бактерияларды зақымдап ерітіп жіберетін вирусты көрсетіңіз:

- A) Бактериофаг
- B) Туберкулез
- C) Кокк
- D) Оба
- E) Сүзек

Оқулық: "Биология" 7 сынып Е. А. Очкур, Құрманғалиева Ж. Ж., - Алматы "Мектеп", 2017 240-251 б

Бактериофагтар-бактерия жасушаларын жұқтыратын вирустар. Бұрын архей вирустары бактериофагтар деп аталды, бірақ қазіргі уақытта бұл термин тек бактериялық вирустарға қатысты. Бактериофагтар, кез-келген басқа вирустар сияқты, иесінің жасушасында көбейеді.

27. Топырақтың құнарлылығына не әсер етеді?

- A)Топырақта қарашіріктің болуы
- B)Топырақта судың болуы
- C)Топырақта құм мен саздың болуы
- D)Шөптер
- E)Микробтар

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 98-100 б

Өрістердің құнарлылығына тікелей және жанама факторлар әсер етеді. Тікелей факторларға Органикалық заттардың құрамы, ылғалдың қанықтылығы және аэрация (тыныс алу) жатады. Құнарлылықтың жанама факторлары-топырақ микроорганизмдерінің белсенділік дәрежесі, өңдеу әдістері және т.б.

28.Адам өзінің экономикалық қызметінде пайдаланатын тау жыныстары мен минералдар деп аталады

- A)Пайдалы қазбалар
- B)Тастар
- C)Су
- D)Құм
- E)Саз

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 98-99 б

Пайдалы қазбалар-бұл жер қойнауының байлығы, адам өндіруді және экономикалық қызметте қолдануды үйренген табиғи денелер. Жер қойнауы минералдардан тұратын тау жыныстарынан түзілген. Минерал - бұл табиғи дене, құрамы бойынша біртекті зат.

29. Көрсетілгендердің қайсысы пайдалы қазбаларға жатады?

- A)Мұнай, саз, шымтезек
- B)Кірпіш, бензин, әктас
- C)Әктас және тастар
- D)Тастар мен кірпіштер
- E)Цемент және құм

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 98 бет

Жоғарыда айтылғандардың бәрінен гумус мұнай, саз, шымтезек

30.Табиғатта пайдалы қазбалардың кен орындарын қай мамандық иелері зерттейді?

- A)Геологтар
- B)Психологтар
- C)Құрылысшылар
- D)Дефектологтар
- E)Биологтар

Оқулық:" Жаратылыстану " 6 сынып Е. А. Очкур, Т. Г. Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М. Ударцева. - Алматы "Мектеп", 2018 98 бет

31.Пайдалы қазбалардың қайсысы отын ретінде қызмет етеді?

- A)Көмір, табиғи газ
- B)Қалайы және мыс кендері
- C)Саз, әктас
- D)Тастар мен кірпіштер
- E)Цемент және құм

Оқулық: «Жаратылыстану» 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 98

32. Сұйық жанғыш пайдалы қазбалар

- А) Мұнай
- В) Табиғи газ
- С) Эктас
- Д) Бензин
- Е) Керосин

Оқулық: «Жаратылыстану» 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 98

33. Тірі табиғи байлыққа мыналар жатады:

- А) Жануарлар, өсімдіктер, саңырауқұлақтар
- В) Күн, ауа, су
- С) Аспан, бұлттар, тастар
- Д) Адам және оның қолымен жасалған барлық нәрсе
- Е) Су, жаңбыр, қар, құм

Оқулық: «Жаратылыстану» 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 169-175

34. Адам анатомиясы нені зерттейді?

- А) Ағзаның құрылымы мен формасы
- В) Денсаулықты сақтау және нығайту
- С) Организмнің өмірлік функциялары
- Д) Ағзаның химиялық құрамы
- Е) Организмнің жасушалық құрылымы

Оқулық: «Жаратылыстану» 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 150-153

35. Ересек адамның ми бас сүйегіндегі сүйек түйісуінің қандай түрі?

- А) Қозғалмайтын, біріктіру (тігіс)
- В) Жылжымалы (буын)
- С) Жартылай қозғалмалы
- Д) Жылжымалы
- Е) Дұрыс жауап жоқ

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 132

36. Антиденелер синтезделеді:

- А) Лимфоциттерде
- В) Нейтрофилдерде
- С) Базофилдерде
- Д) Эозинофилдерде
- Е) Лейкоциттерде

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 245

37. Тыныс алу қозғалысына қатысатын бұлшықеттерді атаңыз:

- А) Диафрагма
- В) Иық бұлшықеттері

С) Арқа бұлшықеттері
D) Іш бұлшықеттері
E) Үлкен кеуде бұлшықеті
Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 103-109

38. Өсімдіктер топырақтан алынады...

- A) Су, минералдар
- B) Жылу
- C) Органикалық заттар
- D) Жарық
- E) Тұз

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 98-100

39. Жабайы табиғаттың экологиялық факторларына жатпайды...

- A) Организмдердің әсері
- B) Температура
- C) Жарық
- D) Ылғалдылық
- E) Органикалық заттар

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

40. Тірі организмдер мекендейтін жер қабығы:

- A) Биосфера
- B) Литосфера
- C) Гидросфера
- D) Биоценоз
- E) Ноосфера

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 212-228

41. Сүйек жүйесін қандай ғылым зерттейтінін көрсетіңіз?

- A) Остеология ғылымы
- B) Миология ғылымы
- C) Урологиялық ғылым
- D) Анатомиялық ғылым
- E) Биологиялық ғылым

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 124

42. Оқушылардың даму физиологиясын зерттейді:

- A) Онтогенездің әртүрлі кезеңдеріндегі ағзаның тіршілік әрекетінің ерекшеліктері
- B) Сыртқы құрылымның ерекшеліктері
- C) Бәрі дұрыс
- D) Тірі организмнің функциялары
- E) Организмде жүретін процестер

Оқулық: «Биология» 7 кл. Е.А.Очкур, Курманғалиева Ж.Ж., –Алматы «Мектеп», 2017 б 226

43. Биологиялық жастан озып өсу және даму:

- A) Акселерация
- B) Шегіну
- C) Толық даму
- D) Гетерохрония
- E) Бейімделу

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 193

44. 1-3 жас қай кезеңге жатады :

- A) Ерте балалық шақ
- B) Екінші балалық шақ
- C) Жасөспірім
- D) Жастық шақ
- E) Кәмелетке толған

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 193

45. Гигиена - ғылым:

- A) Өмір сүру жағдайларының адам денсаулығына әсері туралы ғылым
- B) Денсаулық әкелетін емдік
- C) Тірі организмнің қызметі туралы ғылым
- D) Ағзадағы процестер туралы
- E) Оның ағза қызметінің механизмдері туралы

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 53

46. Мұғалімдер үшін жас физиологиясының маңыздылығын анықтаңыз:

- A) Бала психологиясының жас ерекшеліктерін түсіну
- B) Оқыту әдістемесін зерделеу үшін
- C) Тек дамудың гетерохрониясын анықтау үшін
- D) Тек жатыршілік дамуды анықтау үшін
- E) Тек мидың дамуын анықтау үшін

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 193

47. Осының арқасында жас сүйектер ұзындығы бойынша өседі :

- A) Шеміршек
- B) Сүйек
- C) Ми
- D) Бұлшықеттер
- E) Паренхима

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 134

48. Адам ағзасында қанша қаңқа бұлшықеті бар :

- A) 600-ден астам
- B) 200-ден астам
- C) 400-ден астам
- D) 500-ден астам
- E) 250-ден астам

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 138

49. Тірек-қимыл жүйесіне мыналар жатады:

- A) Қаңқа және бұлшықет
- B) Тек қаңқа
- C) Тек бұлшықет
- D) Тек өкпе
- E) Омыртқа бағанасы

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 124-138

50. Сүйек минералының мәнін анықтаңыз:

- A) Қаттылық береді
- B) Жұмсақтық береді
- C) Икемділік береді
- D) Серпімділік береді
- E) Тыныс алу береді

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 124-128

51. Біздің ағзамыздағы кальцийдің көп бөлігі қайда кездеседі:

- A) Сүйектерде
- B) Бұлшықеттерде
- C) Тері астындағы тіндерде
- D) Қанда
- E) Мида

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 128

52. Қол сүйекке жататын:

- A) Тоқпан жілік
- B) Омыртқа
- C) Толарсақ
- D) Қабырға
- E) Ортан жілік

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 124-128

53. Мидың соңғы жетілуін көрсетіңіз аяқталады дейін:

- A) 22 жасқа дейін
- B) 17 жасқа
- C) 15 жылға
- D) 20 жасқа дейін
- E) 18 жасқа

Оқулық: «Биология» 7 кл. Е.А.Очкур, Курманғалиева Ж.Ж., –Алматы «Мектеп», 2017 б 167

54. Жүйке жүйесінің рефлекторлық принципін қай ғалым ашты?

- A) И. М. Сеченов
- B) И. П. Павлов
- C) Н.И.Вавилов
- D) П. К. Анохин
- E) В. Гарвей

Оқулық: «Биология» 7 кл. Е.А.Очкур, Курманғалиева Ж.Ж., –Алматы «Мектеп», 2017 б
173-176

55. Аксонның нейрондық процесс ретіндегі негізгі қызметі:

- А) Басқа жасушаға импульс өткізу
- В) Қозуды жеделдету
- С) Қозудың баяулауы
- Д) Қозу тежеу
- Е) Жүйке импульстарының таралуы

Оқулық: «Биология» 7 кл. Е.А.Очкур, Курманғалиева Ж.Ж., –Алматы «Мектеп», 2017 б
163

56. Жүйке жасушасының қысқа өсіндісін анықтаңыз :

- А) Дендрит
- В) Аксон
- С) Синапс
- Д) Жүйке
- Е) Постсинапс

Оқулық: «Биология» 7 кл. Е.А.Очкур, Курманғалиева Ж.Ж., –Алматы «Мектеп», 2017 б
163

57. Балалардағы оттегіге деген қажеттілік ересектерге қарағанда көбірек, өйткені:

- А) Барлық жауаптар дұрыс
- В) Тыныс алу қозғалысының жиілігі ересектерге қарағанда көбірек
- С) Қанның оттегі сыйымдылығы ересектерге қарағанда үлкен
- Д) Жасушалардағы зат алмасу процестер ересектерге қарағанда жоғары
- Е) Қарқынды өсіп келе жатқан организм

Оқулық: «Биология» 7 кл. Е.А.Очкур, Курманғалиева Ж.Ж., –Алматы «Мектеп», 2017 б
113-127

58. Сөйлеудің қозғалтқыш орталығы :

- А) Мидың сол жақ жарты шарында
- В) Мишықта
- С) Мидың оң жарты шарында
- Д) Жұлында
- Е) Ортаңғы мида

Оқулық: «Биология» 7 кл. Е.А.Очкур, Курманғалиева Ж.Ж., –Алматы «Мектеп», 2017 б
170

59. Ассимиляция процестері жүреді..

- А) Эндоплазмалық желідегі дене жасушаларында
- В) Митохондриядағы дене жасушаларында
- С) Гольджи аппаратындағы дене жасушаларында
- Д) Ядродағы дене жасушаларында
- Е) Цитоплазмадағы дене жасушаларында

Оқулық: «Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б б

60. Жүректің қақпақшалары арасында орналасқан:

- А) Жүрекшелер мен қарыншалар
- В) Оң қарынша және өкпе артериясы
- С) Жүрекшелер мен өкпе венасы

D) Сол жақ қарынша және өкпе артериясы

E) Сол жақ қарынша және қолқа

Оқулық: «Биология» И.Г.Асанов., А.Р. Соловьева, Б.Т. Ибраимова Алматы «Атамұра»
2019 б 247

61. Адам ағзасында синтезделмейтін және тамақпен қамтамасыз етілуі керек аминқышқылдары деп аталады _____.

A) Ауыстырылмайтын

B) Ауыстырылатын

C) Ациклді

D) Циклдік

E) Жартылай ауыстырылатын

Оқулық: «Биология» И.Г.Асанов., А.Р. Соловьева, Б.Т. Ибраимова Алматы «Атамұра»
2019 б 27

62. Жүректің өткізгіш жүйесінің түйіндерінің қатаң белгіленген уақыт аралығында қозу күйі өздігінен түсу қабілеті бұл қалай аталады?

A) Автоматизм

B) Қозғыштық

C) Өткізгіштік

D) Тұрақсыздық

E) Түйін

Оқулық: «Биология» И.Г.Асанов., А.Р. Соловьева, Б.Т. Ибраимова Алматы «Атамұра»
2019 б 247

63. Жүрек циклінің екінші кезеңі:

A) Қарыншаның систоласы

B) Жалпы диастоласы

C) Атриальды систола

D) Қарыншалық үзіліс

E) Жалпы үзіліс

Оқулық: «Биология» И.Г.Асанов., А.Р. Соловьева, Б.Т. Ибраимова Алматы «Атамұра»
2019 б 247

64. Миокардтың ең үлкен қабаты бар жүрек бөлімі:

A) Сол жақ қарынша

B) Оң жақ атриум

C) Оң қарынша

D) Сол жақ атриум

E) Қолқа бөлігі

Оқулық: «Биология» И.Г.Асанов., А.Р. Соловьева, Б.Т. Ибраимова Алматы «Атамұра»
2019 б 247

65. Кайсы рефлекс туа біткен және тұқым қуалайтынын анықтаңыз:

A) Шартсыз

B) Шартты

C) Проприорецепторлар

D) Экстерорецепторлар

E) Интерорецепторлар

Оқулық: «Биология» И.Г.Асанов., А.Р. Соловьева, Б.Т. Ибраимова Алматы «Атамұра»
2019 б 247

66. Адамның қоршаған ортаның заттары мен қасиеттерін тіршілігін қамтамасыз ету үшін пайдалануы:

- А) Табиғатты пайдалану
- В) Табиғи жағдайлар
- С) Табиғи ресурстар
- Д) Ауыл шаруашылығы
- Е) Өнеркәсіп

Оқулық: «Жаратылыстану» 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. – Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

67. Каспийдің экологиялық проблемалары байланысты:

- А) Мұнаймен ластануы
- В) Теңіз деңгейінің төмендеуімен
- С) Түбінде геологиялық процестермен
- Д) Климаттың өзгеруімен
- Е) Су қоймасының эвтрофикациясымен

Оқулық: «Жаратылыстану» 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. – Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

68. Экологияны зерттеу мәселелері...

- А) Организм және қоршаған орта
- В) Адам мен жануарлардың өзара әрекеттесуі
- С) Күн энергиясы
- Д) Өсімдіктер
- Е) Мұхиттардың энергиясы

Оқулық: «Жаратылыстану» 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. – Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

69. "Экология" термині қалай аударылады...

- А) Тұрғын үй
- В) Табиғат
- С) Теңіз
- Д) Жануарлар
- Е) Биогеоценоз

Оқулық: «Жаратылыстану» 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. – Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

70. Қазіргі қоғам ретінде сипатталады тұтыну қоғамы, бұқаралық ақпарат құралдарында жалпыға бірдей тұтыну идеялары терминін көрсетіңіз:

- А) Консумеризм (тұтынушылық)
- В) Комменсализм
- С) Паразитизм
- Д) Симбиоз
- Е) Мутуализм

Оқулық: «Жаратылыстану» 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. – Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

71. Экологияны зерттеудің негізгі объектісі:

- А) Экологиялық жүйелер немесе экожүйелер
- В) Өндірушілер
- С) Тұтынушылар

D)Редуценттер

E)Сапрофиттер

Оқулық:«Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

72. Абиотикалық факторларға мыналар жатады – ...

A)Күн энергиясы

B)Комменсализм

C)Мутуализм

D)Бейтараптық

E)Аменсализм

Оқулық:«Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

73. Экожүйе деп аталады...

A)Бірге өмір сүретін организмдердің жиынтығы және олардың өмір сүру шарттары

B)Тірі және қиғаш компоненттердің белгілі бір құрамы бар жер бетінің біртекті бөлігі

C)Қоршаған орта факторларының жиынтығы

D)Түр құрамының тұрақтылығы

E)Бір түрдегі даралар жиынтығы

Оқулық:«Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 212-228

74."Экожүйе" терминінің кім енгізілгенін және қай жылы енгізілгенін анықтаңыз:

A) 1935 жылы Генсли

B) 1900 жылы Вернадский

C) 1956 жылы Геккель

D) 1919 жылы Докучаев

E) 1875 жылы Сукачев

Оқулық:«Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

75. Қарапайым бейорганикалық заттардан күрделі органикалық заттарды синтездейтін организмдер деп аталады...

A)Өндірушілер

B)Тұтынушылар

C)Редуценттер

D)Дебукторлар

E)Гетеротрофтар

Оқулық:«Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163

76.Сүтқоректілер биоценоздағы қай топқа жатады...

A)Продуцент (тұтынушылар)

B)Өндірушілер

C)Автотрофтар

D)Фототрофтар

E)Мезатрофтар

Оқулық:«Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

77.Тірі организмдер аймағы деп аталады...

- А)Биосфера
- В)Гидросфера
- С)Литосфера
- Д)Атмосфера
- Е)Ноосфера

Оқулық:«Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 212-228

78. Ақыл сферасы деп аталады...

- А)Ноосфера
- В)Гидросфера
- С)Литосфера
- Д)Атмосфера
- Е)Биосфера

Оқулық:«Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 212-228

79. Фотосинтез процесінің мәнін анықтаңыз...

- А)Атмосфераны оттегімен қанықтыру
- В)Көмірқышқыл газының бөлінуі
- С)Күн энергиясын пайдалану
- Д)Жануарлардың болуы
- Е)Адамның қатысуы

Оқулық:«Биология» 7 кл. Е.А.Очкур, Курманғалиева Ж.Ж., –Алматы «Мектеп», 2017 б 108

80. Климаттық факторларға мыналар жатады – ...

- А)Күн радиациясы
- В)Топырақ құрамы
- Е)Судың құрамы
- Д)Жер бедері
- Е)Топырақ құрылымы

Оқулық:«Биология» 8 кл. А.Р.Соловьева., Б.Т., Ибраимова Алматы «Атамұра» 2018 б 212-228

81.Жердің ауа қабығын көрсетіңіз :

- А)Атмосфера
- В)Гидросфера
- С)Литосфера
- Д)Биосфера
- Е)Ноосфера

Оқулық:«Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

82. Биосфераның құрылымы мен жоғарғы шекарасын анықтаңыз:

- А)Атмосфера 20-25км
- В)Батосфера - 50-55 км
- С)Ионосфера - 400 км
- Д)Экзосфера-2000 С
- Е)Ноосфера-саналы қабат

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

83. Тропосфераның мұхит немесе құрлық бетінен биіктігін көрсетіңіз:

- А) Полюстерде 8-10 км және экватордан 16-18 км жоғары
- В) Мұхит немесе құрлық бетінен 50-55 км биіктікке дейін созылады
- С) Мұхит немесе құрлық бетінен 800 км қашықтықта орналасқан
- Д) Мұхит немесе құрлық бетінен 50-80 шақырым
- Е) Мұхит немесе құрлық бетінен 1000-1500 шақырым

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

84. Термосфераның мұхит немесе құрлық бетінен биіктігін анықтаңыз:

- А) Мұхит немесе құрлық бетінен 800 км қашықтықта орналасқан
- В) Мұхит немесе құрлық бетінен 50-55 км биіктікке дейін созылады
- С) Полюстерде 8-10 км және экватордан 16-18 км жоғары
- Д) Мұхит немесе құрлық бетінен 50-80 шақырым
- Е) Мұхит немесе құрлық бетінен 1000-1500 шақырым

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

85. Ауа тазалығының көрсеткіші қандай газ екенін көрсетіңіз:

- А) Озон
- В) Оттегі
- С) Көмірқышқыл газы
- Д) Күкіртті газ
- Е) Фосфор ангидридi

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

86. Атмосфераның ең қауіпті ластануы:

- А) Радиоактивті
- В) Оттегі
- С) Көмірқышқыл газы
- Д) Күкіртті газ
- Е) Фосфор ангидридi

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

Учебник: «Жаратылыстану » 5 кл. Л.А.Верховцева, О.А., Костюченко., М.В. Ушакова
Алматы часть 2 б 46-50

87. Гидросфера-бұл...

- А) Жердің су қабығы
- В) Жердің ауа қабығы
- С) Жер қыртысының жоғарғы бөлігі
- Д) Тірі организмдер
- Е) Озон қабаты

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

Учебник: «Жаратылыстану » 5 кл. Л.А.Верховцева, О.А., Костюченко., М.В. Ушакова
Алматы часть 2 б 46-50

88. Мұхиттардың төменгі аймағы деп аталады...

- A)Бенталь
- B)Пелагиаль
- C)Гидросфера
- D)Литосфера
- E)Абиссаль

Оқулық:«Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева,
В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

89. Су айдындарының минералды ластану көздері...

- A)Кұм, минералды тұздар
- B)Өсімдіктер
- C)Жануарлар
- D)Кұстар
- E)Органикалық заттар

Оқулық:«Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева,
В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 98-100

90. Су қоймасының биологиялық ластану көзі...

- A)Биофабрика, былғары комбинаттары
- B)Минералды заттар
- C)Өсімдіктер
- D)Жануарлар
- E)Жанартаулар

Оқулық:«Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева,
В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

91. Жердің қатты қабығын көрсетіңіз:

- A)Литосфера
- B)Гидросфера
- C)Атмосфера
- D)Биосфера
- E)Ноосфера

Оқулық:«Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева,
В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 100

92.Негізгі тіршілік ету ортасына не жатпайды...

- A)Вакуум
- B)Жер үсті-әуе ортасы
- C)Су
- D)Топырақ
- E)Тірі организмдер

Оқулық:«Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева,
В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

93. 3-4 см топырақ қабатын қалпына келтіру үшін қанша уақыт қажет...

- A) 200-1000 жыл
- B) 45-50 жас
- C) 1-2 жыл
- D) 80-100 жыл
- E) 25-30 жас

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 98-100

94. Топырақтың жоғарғы қабатын бұзу деп аталады...

- А)Эрозия
- В)Коррозия
- С)Эволюция
- Д)Фотосинтез
- Е)Анимация

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 98-100

95. Өсімдік тамырларын қоршап тұрған белсенді топырақ қабаты деп аталады...

- А)Ризосфера
- В)Литосфера
- С)Атмосфера
- Д)Гидросфера
- Е)Биосфера

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 98-100

96. Жел эрозиясы деп аталады...

- А)Топырақтың жоғарғы қабатын үрлеу
- В)Атмосфераның химиялық құрамының бұзылуы
- С)Атмосфералық қысымның жоғарылауы
- Д)Озон экранының бұзылуы
- Е)Торнадо, тайфун

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 98-100

97. Абиотикалық факторлар деп аталады...

- А)Жансыз табиғаттың қасиеттері
- В)Адамзат қоғамы қызметінің нысандары
- С)Тірі заттардың бір-біріне әсер ету формалары
- Д)Организмдер кешендерінің нысаны
- Е)Организмдердің кейбір топтарын басқаларына ауыстыру

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

98. Табиғи ресурстардың қалай бөлінетінін көрсетіңіз:

- А)Таусылатын, таусылмайтын
- В)Су, мұхиттық
- С)Жанғыш, жанбайтын
- Д)Жиі кездесетін, сирек кездесетін
- Е)Таулы және жазықтық

Оқулық: «Жаратылыстану » 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. –Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

99. Таусылатын ресурстарға не жататынын анықтаңыз:

- А)Көмір, мұнай

- В) Күн энергиясы, газ
- С) Мұхиттардың энергиясы, шымтезек алқаптары
- Д) Атмосфералық ауа
- Е) Жел энергиясы

Оқулық: «Жаратылыстану» 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. – Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

100. Таусылмайтын ресурстарға не жататынын анықтаңыз:

- А) Жел энергиясы, күн энергиясы
- В) Көмір
- С) Түсті металдар
- Д) Табиғи газ
- Е) Ағаш

Оқулық: «Жаратылыстану» 6 кл. Е.А.Очкур, Т.Г.Белоусова, Н.А. Паимцева, В.М.Ударцева. – Алматы «Мектеп», 2018 б 163-184

Логика және сыни ойлау

1. Екі жолдың қиылысы бар. Қиылыстың әр көшесінің бойына 11 ағаш отырғызуға болады. Қиылысты құрайтын бір көше бойымен 11 ағаш отырғызу керек, ал екінші көше бойымен тағы 11 ағаш қиылысын құрайды. Қиылысты құрайтын екі көшеге ағаштардың ең аз саны қандай?

- А) ағаштар саны 21
- В) ағаштар саны 23
- С) ағаштар саны 15
- Д) ағаштар саны 17
- Е) ағаштар саны 19

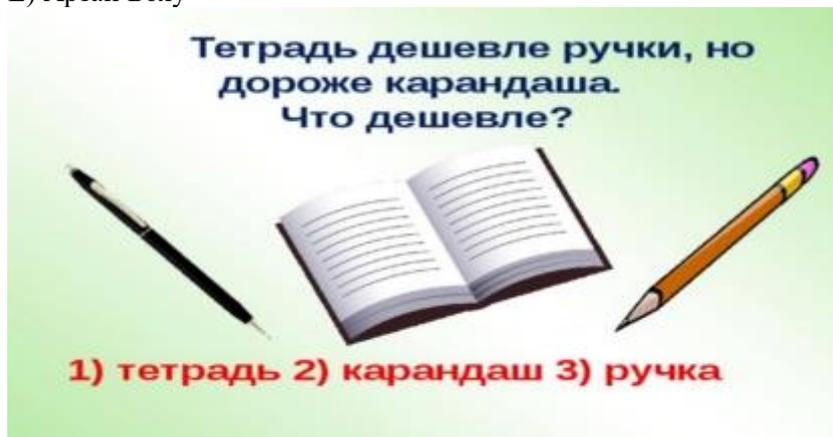

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
  2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
  3. Элиезер Юдковский "Гарри Поттер және рационалды ойлау әдістері". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
  4. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
- Бұл тапсырма фактілерді салыстыру, перспективаны көру және мәселелерді нақты шешу дағдыларын қажет етеді.

2. Дәптер қаламға қарағанда арзан, бірақ қарындашқа қарағанда қымбат. Қайсысы арзан?

- А) қарындаш арзанырақ
- В) арзан тұтқа
- С) арзан дәптер
- D) арзан кітап
- Е) Арзан Бояу

Оқулықтар:

1. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
2. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
3. .Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

Бұл тапсырма ақылдылықты, ұсақ-түйектерді байқау, фактілерді салыстыру, перспективаны көру және нақты міндеттер қою дағдыларын қажет етеді.

3. Бір азаматтың әкесінің аты-Николай Петрович, ал ұлының аты – Алексей Владимирович. Азаматтың аты кім?

- А) Владимир Николаевич
- Б) Николай Владимирович
- В) Алексей Владимирович
- D) Николай Петрович
- Е) Алексей Петрович

Оқулықтар:

1. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
2. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
3. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Ася Казанцева "интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
5. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма ақпаратты таңдау және салыстыру, логикалық есептерді өз бетінше шеше білу сияқты сыни ойлау дағдыларын қажет етеді.

4. Ваня Петиден жоғары, бірақ Сениден төмен, ал Коля Петиден төмен тұрады. Олардың әрқайсысы төрт қабатты үйдің қай қабатында тұрады?

- A) 1 қабат – Коля, 2 қабат – Петя, 3 қабат-Ваня, 4 қабат-Сеня
- B) 1 қабат – Ваня, 2 қабат-Коля, 3 қабат-Сеня, 4 қабат-Петя
- C) 1 қабат – Петя, 2 қабат-Коля, 3 қабат-Сеня, 4 қабат-Ваня
- D) 1 қабат – Коля, 2 қабат-Ваня, 3 қабат-Сеня, 4 қабат-Петя
- E) 1 қабат – Сеня, 2 қабат – Петя, 3 қабат-Ваня, 4 қабат-Коля

Оқулықтар:

1. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
2. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

3. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
  4. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
  5. Элизер Юджковский "Гарри Поттер және рационалды ойлау әдістері". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
  6. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
  7. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
  8. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина. Балалар, 2022.
  9. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина. Балалар, 2022.
  10. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
  11. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.
- Бұл тапсырма масштабтауды, мәселені әртүрлі позициялардан талдай білуді және тек бейіндік салада сарапшы болуды талап етеді.

5. Екеуі өзенге жақындады. Өтуге болатын қайық тек бір адамның массасына төтеп бере алады! Алайда, көмексіз олар осы қайықпен өтті. Олар мұны қалай жасады?
  - A) екеуі өзеннің әртүрлі жағасында болды. Алдымен біреуі, содан кейін екіншісі өтті.
  - B) екеуі өзеннің бір жағасында болды. Біреуі қайықпен өтті, екіншісі жүзіп кетті. Кейде орындар өзгерді.
  - C) екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де қайықпен өтті.
  - D) екеуі өзеннің бір жағасында болды. Екеуі де жүзіп өтті.
  - E) екеуі өзеннің әртүрлі жағасында болды. Ешкім өтіп кетті.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
  2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
  3. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
  4. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
- Бұл тапсырма тәуелсіз ойлауды және ұтымды дәлелді пікірді талап етеді.
6. Бір жарым лимон 150 теңге тұрады. 10 лимон қанша тұрады?
    - A) 1000 теңге
    - B) 150 теңге
    - C) 200 теңге
    - D) 300 теңге

Е) 1500 теңге

Бұл тапсырма мәселені әртүрлі позициялардан талдай білуді және тек бейінді салада сарапшы болуды талап етеді.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
4. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
5. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
6. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина. Балалар, 2022.
7. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма мидың өзін-өзі алдауына жол бермеу үшін тапсырманы санауға назар аударуды талап етеді.

7. Кітап үшін 1000 теңге және кітап құнының тағы жартысы төленді. Кітап қанша тұрады?

- А) жауап: 2000 теңге
- В) жауап: 1000 теңге
- С) жауап: 3000 теңге
- Д) жауап: 4000 теңге
- Е) жауап: 5000 теңге

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: Халық. білім, .2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
4. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
5. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
6. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
7. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма идеяларды, бастамашылықты және интроспекция қабілетін тез қалыптастыру дағдысын қажет етеді.

8. Әр минут сайын бөренеден бір метрлік бөлік кесіледі. Ұзындығы 6 метр болатын бөрене неше минут ішінде кесіледі?

- A) жауап: бөрене 10 минут ішінде кесіледі
- B) жауап: бөрене 15 минут ішінде кесіледі
- C) жауап: бөрене 20 минут ішінде кесіледі
- D) жауап: бөрене 30 минут ішінде кесіледі
- E) жауап: бөрене 40 минут ішінде кесіледі

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
4. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
5. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
6. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
7. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма тиімді шешімдерді таба білуді және дәлелдерге сүйене отырып, нақты дәлелдерді жалған дәлелдерден ажырата білуді талап етеді.

9. Қайсысы ауыр: килограмм шайнек немесе килограмм шар?

- A) жауап: олардың арасында тең салмақ бар
- B) жауап: килограмм шайнек ауыр
- C) жауап: бір килограмм шардан ауыр
- D) жауап: алдымен тең салмақ болады, бірақ біртіндеп, шарлардың көлемі үлкен болғандықтан, оларға үлкен архимедтік күш әсер етеді-олармен таразы жоғары болады.
- E) жауап: алдымен салмағы бірдей болады, бірақ олардың массасы әртүрлі, сондықтан шайнектер біртіндеп басылады (Архимед Күшін ескере отырып).

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
  4. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
  5. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
  6. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
  7. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.
- Бұл тапсырма дәлелді фактілермен және тапсырмаға жүйелі, дәйекті көзқараспен негізделген тұжырымды қажет етеді.

10. Санау! Автобус жүрді. Онда 5 адам отырды. Аялдамаға 6 адам кірді. Келесі 4 адам шығып, 2 адам кірді, келесі 3 адам шығып, 4 адам кірді, келесі ешкім шықпады, бірақ 8 адам келді, келесі 6 адам шығып, 1, келесі 5, 4 кірді. Қанша аялдама болды?

- A) 8
- B) 9
- C) 7
- D) 6
- E) 5

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
4. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
5. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
6. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
7. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина. Балалар, 2022.

Бұл тапсырма тез шешім қабылдау, жағдайды тұтастай көру, үнемі қайта қарау, дәйекті түрде әрекет ету және негізделген қорытынды жасау қабілетін талап етеді.

11. Сізде 5 таяқша бар деп елестетіп көріңіз. Егер сіз олардың екеуін екіге бөлсеңіз, қанша таяқша болады?

- A) жеті таяқша.
- B) үш таяқша.
- C) бес таяқша.
- D) он таяқша.
- E) он бір таяқша.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
4. Бон Аннемар. "Жалған. Үгіт-насихат, жалған жаңалықтар және қастандық теориялары туралы білуге болатын барлық нәрсе".
5. Никита Непряхин "қате түсініктердің анатомиясы". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
6. Александр Панчин "қара өнерден қорғау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
7. Ася Казанцева " интернетте біреу қателеседі! Даулы мәселелерді ғылыми зерттеу". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
8. Даниэль Канеман "баяу ойлан, тез шеш" баспасы: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма перспективаны көре білуді, оларға жетудің оңтайлы жолдарын дамытуды және нақты, ерекше, тәуелсіз ойлауды қажет етеді.

12. Бір отбасында екі апаның әрқайсысының үш ағасы бар. Отбасында қанша бала бар? Егер әр әпкеде үш ағайынды болса, онда отбасында қанша ұл бар?

- A) Жауап: 5 бала: үш ұл және екі қыз.
- B) Жауап: 8 бала: алты ұл және екі қыз.

- С) жауап: 6 бала: үш ұл және үш қыз.
- Д) Жауап: 7 бала: үш ұл және төрт қыз.
- Е) Жауап: 9 бала: бес ұл және төрт қыз.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма перспективаны көре білуді, нақты міндеттер қоюды, оларға жетудің оңтайлы жолдарын әзірлеуді және нақты, ерекше, тәуелсіз ойлауды қажет етеді.

13. Дүкенге 4 бала барды: Дима, Коля, Никита және Андрей, дүкенге барар жолда олар 4000 теңге тапты. Никита дүкенге жалғыз барса, қанша ақша табар еді?

- А) жауап: 4000 теңге.
- В) жауап: 2000 теңге.
- С) жауап: 16000 теңге.
- Д) жауап: 12000 теңге.
- Е) жауап: 1000 теңге.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма фактілерді салыстыру, перспективаны көру және нақты міндеттер қою дағдыларын қажет етеді.

14. Бір күндік жәндіктер қанша уақыт өмір сүреді?

- A) жауап: 1 күн
- B) жауап: 1 ай
- C) жауап: 1 жыл
- D) жауап: 1 апта
- E) Жауап: 10 жыл

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма фактілерді салыстыру, перспективаны көру және нақты міндеттер қою дағдыларын қажет етеді.

15. Аулада тауықтар мен қойлар болды. Олардың 3 басы және 8 аяғы бар. Қанша тауық және қанша қой болды?

- А) Жауап: 2 тауық және 1 қой.
- В) Жауап: 3 тауық және 2 қой.
- С) Жауап: 2 тауық және 2 қой.
- Д) Жауап: 3 тауық және 3 қой.
- Е) жауап: 1 тауық және 2 қой.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма перспективаны көре білуді, оларға жетудің оңтайлы жолдарын дамытуды және нақты, ерекше, тәуелсіз ойлауды қажет етеді.

16. Менің әкем 31 жаста болғанда, мен 8 жаста едім, ал қазір әкем менен екі есе үлкен. Мен қазір неше жастамын?

- А) жауап: 23, Әкеге 46.
- В) Жауап: 16, Әкеге 40.
- С) Жауап: 18, Әкеге 42.
- Д) Жауап: 20, Әкеге 40.
- Е) жауап: 22, Әкеге 44.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма талап етедібұл тапсырма тез шешім қабылдау, жағдайды тұтастай көру, үнемі қайта қарау, дәйекті түрде әрекет ету және негізделген қорытынды жасау қабілетін талап етеді.

17. Ағасы 14 жаста, ал әпкесі 10 жаста. Әпкесі қазір қанша жаста болса, ағасы қанша жаста болады?

- A) Жауап: 18 жыл.
- B) Жауап: 16 жыл.
- C) Жауап: 20 жыл.
- D) жауап: 22 жыл.
- E) Жауап: 21 жыл.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

18. Ең жылдам жәндік қандай?

А) жауап: жылқы қоңызы

В) Жауап: Тарақан

С) Жауап: Ұлу

Д) Жауап: Құмырсқалар

Е) Жауап: Қырықаяқ

Дұрыс жауап: А

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма тиімді, шығармашылық және нәтижелі ойлауды, мәселені шешудің оңтайлы жолдарын таба білуді талап етеді.

19. Шашыраңқы бала үйден шығып, досы Эндрюге барды. Ол жарты жолдан өтіп, демалуға отырғанда, ол үйде кітапты ұмытып кеткенін есіне алды. Бала үйге оралып, кітапты алып, Эндрюге қайта барды. Ол Эндрюдің үйіне келгенде, ол сәл демалуға отыратын жерде сөмкені ұмытып кеткенін есіне алды. Бала сөмкеге оралып, қайтадан досына баруға мәжбүр болды. Ол Эндрюге келгенде, ол екі шақырымның орнына әлдеқайда көп жүргенін түсінді. Бала неше шақырым жүрді?

А) жауап: 6 км.

В) Жауап: 2 км.

С) жауап: 4 км.

Д) Жауап: 7 км.

Е) Жауап: 8 км.

Окулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма тиімді, шығармашылық және нәтижелі ойлауды, мәселені шешудің оңтайлы жолдарын таба білуді талап етеді.

20. Екі ана, Екі қыз және әжесі мен немересі. Барлығы қанша?

- A) Жауап: 3
- B) Жауап: 6
- C) Жауап: 4
- D) Жауап: 5
- E) Жауап: 7

Окулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма мәселені шешудің оңтайлы жолдарын таба білуді талап етеді.

21. Бөренені 2 бөлікке кесу үшін жұмыс үшін 1000 теңге төлеу керек. Бөренені 4 бөлікке кесу қанша тұрады?

- А) жауап: 3000 теңге.
- В) жауап: 4000 теңге.
- С) жауап: 2000 теңге.
- Д) жауап: 1000 теңге.
- Е) жауап: 5000 теңге.

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма заттарға сыни көзқараспен қарауды, проблеманы және перспективаларды көре білуді, нақты міндеттер қоюды, оларға жетудің оңтайлы жолдарын әзірлеуді талап етеді.

22. Терезеде 8 жасыл қызанақ болды. Үш күннен кейін олар қызарып кетті. Қанша жасыл қызанақ қалды?

- A) 0
- B) 8
- C) 16
- D) 4
- E) 2

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма заттарға сыни көзқараспен қарауды, проблеманы және перспективаларды көре білуді, нақты міндеттер қоюды, оларға жетудің оңтайлы жолдарын әзірлеуді талап етеді.

23. Екі суретші екі бөлмені екі сағат ішінде бояй алады. Алты сағат ішінде 18 бөлмені бояу үшін қанша суретші қажет?

- A) 6

- B) 24
- C) 8
- D) 18
- E) 12

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма заңдылықтарды көре білуді, кез-келген жаңа ақпаратқа мұқият қарауды, әр тапсырмаға жүйелі, дәйекті және ұйымдасқан түрде жақындауды талап етеді.

24. Ваня Сережа мен Сашадан үлкен. Сережа мен Саша Петиден үлкен. Ұлдардың қайсысы бәрінен кіші?

- A) Петя
- B) Саша
- C) Сережа
- D) Ваня
- E) Коля

Дұрыс жауап: А

Оқулықтар:

6. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

7. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

1. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

2. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

3. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма заңдылықтарды көре білуді, кез-келген жаңа ақпаратқа мұқият қарауды, әр тапсырмаға жүйелі, дәйекті және ұйымдасқан түрде жақындауды талап етеді.

25. Пәтерде иттер мен мысықтар тұрады. Барлық жануарлардың тек біреуі ит емес, ал бір үй жануарынан басқасының бәрі мысық. Мысықтар мен иттердің барлығы қанша?

А) бір ит және бір мысық

В) үш ит және бір мысық

С) бір ит және үш мысық

Д) төрт ит және көптеген мысықтар

Е) екі ит және екі мысық

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма ақпаратты сауатты таңдауды, не болып жатқанын сыни тұрғыдан бағалай білуді, пайымдаудың тереңдігін жоғалтпауды және ұтымды болуды талап етеді,

26. Маша мен Ванидің әрқайсысында 9 кәмпит бар. Маша 4 кәмпит жеді. Ваня да солай жасады. Ваниде қанша лолipop қалды?

- A) 5
- B) 2
- C) 0
- D) 1
- E) 3

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пащенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма мәселені әртүрлі позициялардан талдай білуді және тек бейінді салада сарапшы болуды талап етеді.

27. Егер сіз жарысқа қатысып, үшінші орында тұрған адамды айналып өтсеңіз, онда сіз қандай орынға ие боласыз?

- A) Үшінші
- B) Бірінші
- C) Екінші
- D) Төртінші
- E) Бесінші

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.
2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.
3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.
4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.
5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма ақпаратты сауатты таңдауды, не болып жатқанын сыни тұрғыдан бағалай білуді, пайымдаудың тереңдігін жоғалтпауды және ұтымды болуды талап етеді.

28.100-ден 2-ні қанша рет шегеруге болады?

- A) 1 рет, $100-2=98$. Кейінгі шегерімдер енді 100-ден болмайды.
- B) 10
- C) 100
- D) 0

Е) 25

Ғ) 50

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма ақпаратты мұқият тексеруді, логикалық есептерді өз бетінше шешуді талап етеді.

29. Фермада екі жылқы, бір қоян, бір күшік, бір мысық, шошқа мен шошқа, сиыр мен бұзау, күркетауық пен қаз болды. Иесі итпен келді. Фермада қанша аяқ болды?

А) Екі

В) 44

С) 46

Д) 34

Е) 26

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма фактілерді салыстыру, ақпаратты сауатты таңдау, болып жатқан оқиғаларды сыни тұрғыдан бағалау және ұтымды болу дағдыларын қажет етеді.

30. Бұл тізімде кім артық? Майшабақ, кит, акула, тунец, треска.

A) Кит

B) Майшабақ

C) Акула

D) Тунец

E) Треска

Оқулықтар:

1. Селевко г. К. білім беру технологиялары энциклопедиясы / г. К. Селевко. - Мәскеу: халықтық білім, 2005. - 535 Б.

2. Загашев М. А. сыни тұрғыдан ойлау: даму технологиясы / М. О. Загашев. – Санкт-Петербург: Альянс-Дельта, 2003. -284 Б.

3. Никита Непряхин, Тарас Пашенко. "Сыни тұрғыдан ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

4. Том Чатфилд "сыни ойлау". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022. ISBN: 978-5-9614-2081-4; беттер саны: 328.

5. Виктория Шиманская, Никита Карпов " сыни ойлау. Барлық жағдайларға арналған темір логика". Баспагер: Альпина.Балалар, 2022.

Бұл тапсырма фактілерді салыстыру, ақпаратты сауатты таңдау, болып жатқан оқиғаларды сыни тұрғыдан бағалау дағдыларын қажет етеді

Педагогика және психология ТҮСІНІК ХАТ

Мұғалімнің маңызды міндеттерінің бірі - жеке ерекшеліктері бар әр түрлі жастағы балалармен қарым-қатынасты ұйымдастыру. Белгілі бір жағдайда дұрыс әрекет ету үшін мұғалім педагогика мен психология туралы мұқият білімге ие болуы керек, баланың жеке басын құрметтеуге негізделген коммуникативті дағдыларды, педагогикалық әдептілікті игеруі керек. Балаларға әсер ету тәсілдерін дұрыс таңдау білім беру мекемесі қызметкерінің жағдайды белсенді талдау қабілетіне байланысты. Бұл дағдылар колледжде оқу кезеңінде қалыптасады. Егер алынған теориялық білім практикалық оқу мәселелерін шешумен байланысты болса, Оқу материалы неғұрлым өнімді болады. Педагогикалық мәселелерді дұрыс шешу үшін белгілі бір құбылыстың себептерін білу және ескеру қажет. Балалар тек сыртқы түрімен ғана емес, мінез - құлқымен де ерекшеленеді. Балалар

мұғалімдерге әр түрлі қарайды. Жеке айырмашылықтарға қарамастан, жас шамасы бірдей балаларды көп нәрсе біріктіреді. Ұсынылған жағдайлар білім алушыларға әр баланың неліктен қайталанбас даралығын және жас құрамы шамалас балаларды ортақ нәрсе біріктіретінін түсінуге көмектеседі. Ұсынылған материал тек байқау ғана емес, сонымен қатар талдауға, мектеп жасына дейінгі балалар мен кіші мектеп оқушыларын тәрбиелеудің күрделі үдерісінің әртүрлілігі мен бірлігін түсінуге көмектеседі. Педагогикалық мәселелерді шешуде жеке және ұжымдық жұмыс формасын қолдануға болады. Теориялық ережелерді білуге және практикалық тәжірибені қолдануға негізделген жауаптарды талап ете отырып, мүмкіндігінше көп білім алушыларға сөйлеуді ұсыну маңызды.

Педагогикалық жағдаят - бұл мұғалімнің күнделікті жұмысында кездесетін және шешуді қажет ететін педагогикалық міндеттерді тудырған педагогикалық практиканың нақты фактісі. Кейбір педагогикалық жағдайлар (тұрақты) жиі кездеседі, олар оқушылардың іс – әрекеттерін талдау барысында педагогикалық міндеттерді тез тұжырымдауға, оларды шешуге және сол арқылы педагогикалық жағдайларды шешуге мүмкіндік береді. Басқа педагогикалық жағдаяттар қалыптан тыс, сирек кездеседі, және оларды шешу үшін ұзақ уақытты қажет, кейде мүлдем шешілмеуі мүмкін.

Педагогикалық жағдаяттың кәсіби шешімі жағдайды талдау кезінде мұғалім саналы түрде ережелер мен талаптардың белгілі бір жүйесіне сүйенетіндігімен сипатталады. Ол педагогикалық ғылым мен практиканың "арсеналынан" нақты жағдайларға қатысты осы мәселені шешудің тиімді құралдарын мақсатты түрде таңдайды. Сонымен бірге мұғалім өзінің іс-әрекеті мен қызмет тәртібін жоспарлайды. Атқарылған жұмыстың соңында ол психологиялық ғылым тұрғысынан адамда болған өзгерістер туралы деректерді талдайды. Педагогикалық тапсырмаларды кәсіби шешу үшін білім беру және бала тәрбиесі саласындағы жұмыстың ерекшеліктерін игере отырып, арнайы дайындалу қажет. Педагогикалық тапсырмаларды шешу барысында кәсіби тәжірибе мен шеберлік қолданылады. Кәсіби мұғалім үшін келесі мәселелер маңызды — проблемалық сабақты қалай өткізу керек, жаңа білім беру бағдарламасын қалай әзірлеу немесе жетілдіру керек, сабақта оқушылардың топтық, ұжымдық және жеке жұмысын қалай үйлестіру керек, сабақ барысында шығармашылық қабілеттерін дамытуды қалай қамтамасыз ету керек, оқу пәніне қызығушылықты қалай ынталандыру керек. Іс жүзінде педагогикалық қызмет нақты жағдайда жүзеге асырылады. Педагогикалық тапсырмаларды шешілетін жағдайлар «педагогикалық жағдаяттар» деп аталады.

Педагогикалық жағдаяттардың мақсаты қайда және қалай қолданылатынына байланысты әр түрлі болуы мүмкін:

1. Оқытуда:

Кәсіби құзыреттілікті дамыту: педагогикалық жағдаяттар болашақ мұғалімдерге жағдайды талдау, шешім қабылдау, педагогикалық әдістер мен тәсілдерді таңдау дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Білім мен дағдыларды тексеру: педагогикалық жағдаяттар білім алушылардың педагогика бойынша білімін бағалау үшін тесттер мен емтихандарда жиі қолданылады.

Рефлексия жаттығулары: педагогикалық жағдаяттарды талдау студенттерді өз әрекеттері мен олардың салдары туралы ойлануға ынталандырады.

2. Практикалық жұмыста:

Мәселелерді шешу: педагогикалық жағдаяттар мұғалімдерге оқыту мен тәрбиелеу процесінде туындайтын нақты мәселелерді тануға және шешуге көмектеседі.

Оқыту сапасын жақсарту: педагогикалық жағдаяттарды талдай отырып, мұғалімдер өздерінің педагогикалық практикасын жетілдіре алады, оқушылармен жұмыс істеудің тиімді әдістерін таңдай алады.

Педагогикалық ойлауды дамыту: педагогикалық жағдаяттар мұғалімдердің проблемаларды талдау және шешу, ойластырылған шешімдер қабылдау, оқу процесіндегі өзгерістерге икемді жауап беру қабілетін дамытуға ықпал етеді.

3. Ғылыми зерттеулерде: Педагогикалық процестерді зерттеу: педагогикалық жағдаяттарды әртүрлі педагогикалық әдістер мен әдістердің тиімділігін зерттеу үшін пайдалануға болады. Жаңа педагогикалық әдістерді әзірлеу: педагогикалық жағдаяттарды талдау оқыту мен тәрбиелеудің жаңа тәсілдерін жасауға негіз бола алады.

Педагогикалық жағдаяттардың негізгі сипаттамалары:

Нақтылық: жағдаяттардың нақты орны мен шығу уақыты, белгілі бір қатысушылар және нақты проблема бар.

Динамизм: жағдай уақыт өте келе дамиды және мұғалім өзгерістерге және болжауға болмайтындығына дайын болуы керек

Көп факторлы: жағдаятқа көптеген факторлар кіреді: оқушылардың жасы, олардың мінезі, білім деңгейі, сыныптағы қарым-қатынас ерекшеліктері, оқу контексті.

Түсініксіздік: көбінесе педагогикалық жағдаятта бір "дұрыс" шешім болмайды. Мұғалім әр түрлі көзқарастар мен олардың іс-әрекеттерінің ықтимал салдарын ескере отырып, оң және теріс жақтарын өлшеуі керек.

Педагогикалық жағдаят, әсіресе егер олар болашақ мұғалімдерді оқытуда қолданылса, бірқатар маңызды кәсіби қасиеттердің қалыптасуына ықпал етеді:

1. Аналитикалық дағдылар:

Жүйелеу қабілеті: мұғалім жағдаятты құрамдас бөліктерге бөліп, оның негізгі элементтерін анықтап, себеп-салдарлық байланыстар орната білуі керек.

Сыни тұрғыдан ойлау: жағдаятты әртүрлі көзқарастардан талдай білу, қайшылықтар мен сәйкессіздіктерді анықтай білу маңызды.

Болжау: мұғалім өз әрекеттерінің ықтимал салдарын болжай білуі және ең тиімді шешімді таңдай білуі керек.

2. Қарым-қатынас дағдылары:

Эмпатия: оқушылардың эмоциялары мен сезімдерін түсіну және оларға нәзік жауап беру, сенімді қарым-қатынас құру қабілеті.

Диалог құра білу: мұғалім оқушылармен сындарлы диалог құра білуі, сұрақтар қоя білуі, тыңдай білуі және сұрақтарға жауап бере білуі керек.

Ойды білдірудің айқындылығы мен нақтылығы: өз ойларын нақты және қол жетімді түрде тұжырымдай білу және ақпаратты түсіндіре білу.

3. Шығармашылық және икемділік:

Стандартты емес шешімдерді іздеу: педагогикалық жағдаяттар көбінесе мұғалімнен стандартты емес шешімдер мен шығармашылық көзқарасты талап етеді.

Өзгерістерге бейімделу қабілеті: педагогикалық жағдаяттар динамикалық және болжау мүмкін емес. Мұғалім өзгерістерге дайын болуы керек және жаңа жағдайларға икемді жауап беруі керек.

4. Жауапкершілік және этика:

Жауапкершілікті түсіну: мұғалім оның іс-әрекеті оқушылардың өмірі мен дамуына әсер ететінін түсініп, шешімдері үшін жауап беруі керек.

Принциптілік: мұғалім этикалық принциптерді басшылыққа алып, сыныпта әділ және қауіпсіз атмосфера құруға ұмтылуы керек.

5. Өзіне деген сенімділік:

Позитивті көзқарас: мұғалім өз күшіне сеніп, күрделі мәселелерді шешуге дайын болуы керек.

Өзін-өзі сынау қабілеті: мұғалім өз іс-әрекеттерін талдай білуі керек және олардан сабақ алу үшін қателіктерді анықтай алуы керек.

Педагогикалық жағдаяттар жеке қасиеттерді үйрету құралы ғана емес екенін ескеру маңызды. Олар оқушылармен сәтті және тиімді қарым-қатынас жасай алатын тұтас педагогикалық тұлғаны қалыптастырады.

Қабылдау сынақтарының тест сұрақтары

Педагогикалық жағдаяттар

1. 5 жасар бала гиперактивті. Ол сабырлы іс-әрекеттермен айналыса алмайды, сабақта тыныш отырмайды, шу шығарады, басқа балаларды алаңдатады. Тәрбиеші мұндай жағдайда не істеу керек?

- A) Тапсырманы орындаудың міндетті шарты ретінде баланың ұтқырлығын пайдалану
- B) Баланың ата-анасына психологпен кеңесуді ұсыну
- C) Баланы бөлменің алыс бұрышындағы орындыққа отырғызу арқылы жазалау

2. Жақында балабақшаның орта тобына Нұрлан (4 жасар) қабылданды. Бұған дейін ол балабақшаға бармаған. Көлікпен ойнап болған соң, ол оны бөлменің ортасында қалдырды. Мұндай жағдайда тәрбиеші қалай әрекет етуі керек?

- A) Мейірімді интонациямен көлікті керек жерге, яғни ойыншықты орнына апаруды ұсыну
- B) Баланы ұрып-соғу және көлікті орнына қоюды талап ету
- C) Балаға барлық балалардың ойнаған ойыншықтарын жинауды ұсыну

3. 4-ші сынып, сабақта мұғалім қызды тақтаға шақырды. Қыз шықты, ал оның киімінде бірдеңе дұрыс емес. Мұны қыздың өзінен басқа барлығы байқады. Сыныптағы кейбіреулер күле бастады. Мұғалім не істеуі керек?

- A) Сыныпта күлкіні тоқтау, балаларға бұл кез келген адамда болуы мүмкін екенін түсіндіру және бұл жерде қорқынышты немесе күлкілі ештеңе жоқ екенін айту
- B) Өмірдің ұқсас жағдайын және басқалардың қалай әрекет еткені туралы айту
- C) Қызға киімді ретке келтіруді ұсыну.

4. Оқушы өзінің оқу үлгеріміне көңілі толмай, өзінің қабілетіне және материалды дұрыс түсініп, игере алатынына күмәнданады да, мұғалімге: «Сіз қалай ойлайсыз, бір күндері менің жақсы оқып кетуім мүмкін бе және сыныптағы басқа балалардан қалып кетпеймін ба? деп сұрақ қояды. Бұған мұғалім не деп жауап беруі керек?

- A) Көп нәрсе екеуіміздің қалай жұмыс істейтінімізге байланысты
- B) Шынымды айтсам, күмәнданамын
- C) Ата-анасына баласының сенімсіздігі туралы шағым айту

5. Оқушы мұғалімге: «Сіз өткізетін екі сабаққа мен бармаймын, өйткені мен осы уақытта жастар ансамблінің концертіне барғым келеді (нұсқалар: достарымен серуендеу, көрермен ретінде спорттық жарыстарға қатысу, мектептен үзіліс жасау)». Оған қалай жауап беру керек?

- A) Неліктен саған мектепке барудан гөрі концертке бару (достармен серуендеу, жарысқа қатысу) қызықтырақ екенін білгім келеді.

В) Осыдан жасап көр!

С) Сен сабақтарға немқұрайлықпен қарап жүрсін.

6. Сыныпқа кірген кезде мұғалімді көрген оқушы оған: «Сіз өте шаршаңқы және есеңсіреп тұрсыз», - дейді. Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?

А) Уайымдама, бұл біздің сабағымызға кедергі келтірмейді.

В) Менің ойымша, сенің тарапыңнан маған мұндай ескертулер жасау өте лайықты емес.

С) Мен туралы уайымдама, алдымен өзіңе қарап ал.

7. 1-сынып баласы үнемі дәптерге, қолдарына, партаға күрделі өрнектер салады. Ескертулерге жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

А) Мұғалім сабақтан кейін оқушымен ақырын сөйлесуі керек. Мүмкін оның өзі не істеп жатқанын байқамауы мүмкін, мүмкін оны бір нәрсе мазалайды.

В) Оқушының ата-анасына мәселені анықтау және түзету үшін мектеп психологына баруды ұсыну.

С) Оқушыға тәртіптік ықпал ету шараларын қолдану.

8. Оқушы өзіне шектен тыс сенімділік танытып, мұғалімге айтады: «Егер мен қаласам, мен жасай алмайтын ештеңе жоқ. Оның ішінде мен сіз оқытатын пәнді игерудің қажеті жоқ». Бұл үшін мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

А) Оған еш күмәнім жоқ, өйткені мен білемін, егер сен қаласаң, онда сенде барлығы ойдағыдай болады.

В) Сен өзің туралы тым жақсы ойлайды екенсің!

С) Шамадан тыс сенімділік іске зиянын тигізеді.

9. Мұғалімнің тиісті ескертуіне жауап ретінде оқушы оқу пәнін меңгеру үшін көп жұмыс істеудің қажеті жоқ екенін айтады: «Мені қабілетті адам деп санайды». Мұғалім бұған қалай жауап беруі керек?

А) Мұны оқудағы жетістіктерімен дәлелдеу керексің, жақсы нәтижеге жету үшін оқуға көбірек күш салу керек.

В) Бұл пікірге, қайдам, сен сәйкес келмейсің.

С) Көптеген адамдар өздерін өте қабілетті деп санайды, бірақ олардың барлығы бірдей емес.

10. 1-сынып оқушысы дәлізде шашы жайылған, көйлегі әр жаққа шығып, дәлізде жүріп келеді. Мұғалімнің реакциясы қандай болуы керек?

А) Өзін ретке келтіруін сұрау, өйткені оқушы ұқыпты және тартымды көрінуі керек.

В) Мұғалім оқушыны дәретханаға апарып, өзін тәртіпке келтіруге мәжбүр етуі керек.

С) Оқушыны кімге ұқсайтынын көрсету үшін айнаға апару керек.

11. Анасы жиі шағымданады, егер бала бір нәрсені ұнатпаса, ол бірден көзіне жас алып, қалағанына қыңырлықпен жетеді. Сабақта баланың осындай мінез-құлқын кездестіргенде қалай әрекет етесіз?

А) Балаға көңіл бөлемін, оны тыңдап және эмоцияларды білдірудің басқа жолдарын табуға көмектесемін (суреттер, ойындар, әңгіме арқылы).

В) Баламен мұндай мінез-құлыққа жол бермеу туралы байыпты сөйлесемін.

С) Баланы истерикалық мінез-құлқы үшін жазалаймын.

12. Кейбір оқушылар мектеп тазалаушысының жұмысына немқұрайлы қарайды, әдейі қоқыс тастайды және құрметтемейді. Бұл жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

А) Оқушыларға кез келген жұмыс құрметтелетінін, сондықтан тазалықшыға құрметпен қарау керек екенін түсіндіру, өйткені ол оларға және мектептің тазалығына қамқорлық жасайды.

В) Жұмыс бағаланбаған кезде, олардың осы іс-әрекетті сезіну үшін шәкірттерді тазалаушының орнына тазалауға мәжбүрлеу.

С) Оқушылардың ата-аналарын директорға шақыру. Тәрбие мен шаралар қабылдаудағы кемшіліктер туралы әңгіме жүргізу.

Мүмкіндіктері:

13. 2-сыныптың «үздік оқушысының» партасы, партасының асты және партасының айналасы үнемі шашылып жатады. Үйдегі жағдайда осындай. Мұндай жағдайда ата-аналар мен мұғалімдер не істеуі керек?

А) Ата-аналарға оқушыны тазалыққа тарту, көмектесу және оны тәртіпке келтіру туралы кеңес беру.

В) Үзілісте қызды жұмыс орнын тазалауға мәжбүрлеу.

С) Бүкіл сыныпта қызды ұятқа қалдыру және оны тәртіпке ынталандыру үшін ескертулер жасау.

14. Сынып жетекшісінің ұялы телефонына оқушылар мен олардың ата - аналары жиі қоңырау шала бастағаннан кейін, мұғалім сабақтан кейін телефонды өшіруге шешім қабылдады, өйткені барлық мәселелер жұмыс уақытында шешілуі керек, ал сабақтан кейін бұл әркімнің жеке уақыты. Сіз бұл жағдайда қалай әрекет етер едіңіз?

А) Шұғыл қажеттілік жағдайында мұғалім әрқашан байланыста болуы керек. Бірақ ата-аналар мен оқушылар мұны теріс пайдаланбауы керек.

В) Мұғалім де адам және оның өз өмірі болуы керек. Барлық мәселелер мұғалімнің мектепте өткізетін уақытында шешілуі керек.

С) Мұғалім телефонды өшіруге немесе жеке уақытында қоңырауларға жауап бермеуге құқылы.

15. Оқушының ұялшақтығын біле отырып, мұғалім ескерту жасайды: «Қазір сұраймын. Дайындал. Міне, өзін жеке шеше алатын мәтін». Ол қызға оқуы керек мәтін бар карта береді. Оқушының ұялшақтықты жеңуге, ойларын жинауға уақыты бар. Мұғалім бұл тақырып бойынша көбісіне ынталандыру бағасын қойған, бірақ бұл оқушыда әлі баға жоқ. Қыз өте қозғыш, оған оқу оңай емес.

Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

А) Мұғалім дұрыс жасады, өйткені оқушы тапсырмаға алдын-ала дайындала алады, ұят пен қысылуды жеңеді.

В) Мұғалім дұрыс жасамады. Барлық оқушыларға бірыңғай талаптар қойылуы керек. Қыз өз кешендерімен дербес күресуі керек.

С) Мұғалім нақты оқушыға назар аудармауы керек. Егер баланың өзін-өзі реттеуде проблемалары болса, ата-аналарға психологпен кеңесуге ұсыныс беру керек.

16. Сіз өзіңіздің сыныбыңызда балалар соғысушы топтарға бөлінгеніне назар аудардыңыз. Топтардың қарсыласуы барлық дерлік көрінеді және күрделі мәселеге айналу қаупі бар. Топ басшысы мен сынып белсендісі жағдайды жеңе алмайды. Дұшпандық тіпті сабақтарда да көрінеді. Сіздің әрекетіңіз?

А) Оқушылармен сөйлесу және жанжалдың себебін анықтау, ымыраға келу және мәселені шешу қажет.

В) Топтасу жетекшілерін мектептен шығару.

С) Учаскелік инспектормен кездесу өткізу.

17. Сіздің сыныптағы оқушы оны басқа сыныпқа ауыстыруын сұрайды, оны ешкім түсінбейді, бәрі ренжітеді және сізде. Сіздің әрекетіңіз.

А) Оқушының басқа сыныпқа ауысу себебін тыңдап, мәселені шешуге тырысу керек.

В) Оқушыны оның өтініші бойынша басқа сыныпқа ауыстыру керек.

С) Ата-аналарға баланы басқа мектепке ауыстыруды ұсыну керек.

18. 4-сынып оқушысы досымен сабақта үнемі алаңдап отырды. Мұғалім мұны байқап, жауап берген оқушының сөзін бөліп, оқушыдан дереу жауап беруді сұрады. Қыз шатастырмады, сабақтың материалын өте мұқият баяндады, жауапта қосымша әдебиеттерден алынған мәліметтерді қолданды. Бірақ мұғалім тек қатты ашуланып, оған «қанағаттанарлық» баға қойды, мұны қыздың сабақта сөйлескенімен түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

А) Мұғалімге тек білім сапасы үшін баға қою керек. Болашақта мұндай жағдайларды болдырмау үшін қызға көбірек тапсырмалар беру керек, өйткені бала мұғалімнің бүкіл сыныпқа ұсынатын нәрселерін тез және оңай игереді.

В) Мұғалім дұрыс әрекет етті және сабақта сөйлескені үшін қызды жазалауы керек еді.

С) Мұғалім қызды сыныптан шығарып жіберуі керек еді.

19. Мұғалімнің жұмыс үстелінде әрқашан бірдеңе табу қиын, ал мұғалім оны шығармашылық тәртіпсіздік деп санайды. Мұғалім бұл туралы ескертулерге жауап бермейді. Оның іс-әрекеті дұрыс па?

А) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені ол жұмыс орнындағы мұндай тәртіпсіздік қалыпты жағдай деп санайтын балаларға жаман үлгі көрсетеді.

В) Мұғалімдікі дұрыс емес, өйткені оған мұндай тәртіпсіздіктен бірдеңе табу қиын.

С) Мұғалімдікі дұрыс, өйткені бұл оның жұмыс үстелі және ол оған өте ыңғайлы.

20. Сыныпта ешкімге қызық емес, тыныш, байқалмайтын, балалардың ешқайсысымен дос болуға ұмтылмайтын бала бар. Сырттан қарағанда, бұл позиция оған өте қолайлы болып көрінуі мүмкін. Мұғалім оны жалғыз қалдыруы керек пе немесе ....?

A) Оған жақсы жағынан ашылатын жағдай жасау керек.

B) Оны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

C) Мұғалім балалар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.

21. Оқушы үнемі үй тапсырмасын орындамай келеді. Мұғалім оған күнделік пен журналға үнемі екі қояды. Бірде мұғалім: «Сәкен, журналда сенде барлығы екі, ал бүгін саған тағы екі деген баға қоямын, үй тапсырмасын орындағанға дейін солай болады», - деді. Оқушы оған: «Ал, қойыңыз!» – деді. Мұғалім қандай шешім қабылдауы керек?

A) Оқушыны сабақтан кейін қалдыру және оқушының мінез-құлқының себебін анықтау керек.

B) Екі деген бағаны қоюды жалғастыру.

C) Үй тапсырмасының орындалуын бақылау үшін ата-аналармен сөйлесу керек.

22. Бір баламен сыныптағы барлық оқушылар бір партада отырудан бас тартады, егер оқушыларды мәжбүрлі түрде бір партаға отырғызса, олар оны жақтырмай, ол баламен отырғысы келмей түрлерін бұзып отырады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

A) Балалармен әңгіме жүргізіп, оларға бір-бірімізге төзімділік танытуымыз керек екенін түсіндіру қажет.

B) Мұғалім оқушылар арасындағы қарым-қатынасқа араласпауы керек.

C) Барлығы немқұрайлылықпен қарайтын оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру керек.

23. Сабақтан кейін бірінші сынып оқушысы мұғалімге қатты ұялып келіп; Мұғалім, өтініш маған Айнұрдың телефон нөмірін беріңізші, - дейді.

- Димаш, саған не үшін керек?

Көзін төмен қаратып, бала сыныптасын қатты ұнататынын мойындайды және онымен мектепте сөйлесуге батылы бармайтындығын айтады. Мүмкін телефон арқылы жүзеге асар? - дейді. – Мұғалім мұндай жағдайда істеу керек?

A) Келесі сабақтан бастап бұл баланы ол ұнататын қызбен кез-келген сылтаумен отырғызу керек (мысалы, ол соңғы партадан жақсы көрмейді деп, егер қыз алдыңғы қатарда отырса).

В) Балаға сізде оның телефоны жоқ екенін айту, бірақ балаға көмектесуге тырысамын деп айту керек.

С) Тәрбиелік әңгіме жүргізу, мұғалімнен нөмір сұраудан ұялуы керек екенін түсіндіру.

24. Сыныпта әлсіз бала бар, ал балалар физикалық және психологиялық тұрғыдан дамымаған баланы мазақ ету мүмкіндігін жіберіп алмайды. Мұғалім оны тақтаға шақырғанда, ол бәрі оның жауабына күледі деп қорқып, жауап беруге уялып, қысылып тұрады. Мұғалім тек күрсініп, оған «қанағаттанарлықсыз» деген баға қояды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Көбінесе ол оқушыны әр түрлі балалармен жұптасып партаға отырғызу керек, сонда олар шеттетілген оқушымен жақсы танысып араласады.

В) Бұл оқушыны басқа сыныпқа ауыстыру қажет.

С) Ештеңе болмағандай, сабақты жалғастыру керек.

25. Сабақта соңғы қатардан оқушылар бір-біріне жазбаны беріп отырады. Оқушылар оны үнсіз оқиды, төбеге қарап, күледі, содан кейін олар жазбаны мұғалімнен жасырмай әрі қарай жібереді. Мұғалім жазбаны көреді, оны алып қояды, жазбаны ашса «төбеге қара» деген жазуды көреді. Мұғалім төбеге қарайды, осы уақытта бүкіл сынып күледі. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Мұғалім жауап ретінде оқушылармен әзілдесіп бірге күле алады. Бұл балалар мен мұғалім арасындағы қарым-қатынасты нығайтады.

В) Сабаққа кедергі келтіргендер оқушылардың ата-аналарын мектепке шақырады.

С) Бұл идеяның бастамашысы кім екенін анықтайды және ол оқушыға жаман баға қояды.

26. Қазақ тілі бойынша кезекті диктанттан кейін бір оқушы қателерді тексеру үшін екіншісінен дәптер сұрады. Оқушы мұғалімнің диктантта екі оқушы да бірдей қателіктер жібергенін және бірінші оқушыға жоғары балл, ал оған төмен балл қойғанын көреді. Оқушы мұғалімге дәптерлермен келіп, бұл туралы сұрайды. Мұғалім басқа оқушының қателігінің маңыздылығын ескермегенімен келіседі және оған да төмен балл қояды. Мұғалім дұрыс әрекет жасады ма?

А) Мұғалім дұрыс жасады, адам өз қателігін мойындай алуы керек, мұғалім де қателесуі мүмкін.

В) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, ол бағаны түзетуі керек емес еді.

С) Мұғалім дұрыс әрекет жасамады, мұғалім балаларға өзінің қателігін көрсетуге жол бермеуі керек.

27. Оқушы үнемі баға қоятын кезде мұғаліммен бағаға таласып отырады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

- A) Мұғалім оқушыға оның сабақты бағалау критерийлерін ұсынуы керек.
- B) Оқушыға оған бағынбағаны үшін ескерту жасау керек.
- C) Оқушының өзін-өзі реттеуінің жеткіліксіздігі туралы ата-анасымен әңгіме жүргізу керек.

28. Оқушы сабақта жауап береді. Ол материалды біледі, бірақ ол сабақты айтып жеткізе алмайды; оқушы өз жауабымен басқа оқушыларды күлдіреді. Оқушы өзіне риза болып сабақ айтуды жалғастыра береді. Оған «4» қойылғанда, ол не үшін екенін түсінбейді: ол сабақта жауап берді, мұғалім оған күлімсіреді, демек, оған жауап ұнады, - деп ойлайды. Мұғалім оның көптеген қателіктер жібергенін айтады. Қалған оқушылар оны қолдып, «5» қоюды өтінеді, бірақ мұғалім өз пікірінде қалды. Бала ренжіді. Неліктен бұл жағдай пайда болды, оны қалай түзетуге болады?

- A) Мұғалім оқушы жіберген қателіктерді атап, оларды айту керек, сонда мұғалім оқушыларда дұрыс емес пікір қалдырмайды.
- B) Мұғалім оқушыны тыныштандырып, бағалар тек формальдылық екенін, адамдардың өмірінде маңызды емес екенін түсіндіруі керек.
- C) Мұғалім оқушыға есеп беруге міндетті емес, ол оқу процесінің жалғыз жетекшісі болып есептеледі.

29. Тәжірибесі мол болған, құрметті ұстаз сыныпқа кіріп, тақтада өзінің карикатурасын көреді. Ол мәнерлі және күлкілі болып салынған. Сынып мұғалімнің реакциясын үнсіз күтеді. Мұғалім карикатураға қызығушылықпен қарап: «Өте жақсы салынғандықтан, өшіріп тастағаным үшін кешірім сұраймын. Суретші мына портретті үйде, қағазға салып, маған әкелсін. Мен дарынды карикатуристті бағалаймын». Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

- A) Мұғалімнің бұл іс-әрекеті (өзін ұстауы) балаларға жағымды әсер етеді. Олар болашақта түрлі өмірлік жағдайларда дұрыс жауап беруді және басқа адамдардың еңбегі мен күш-жігерін құрметтеуді үйренеді.
- B) Мұғалім оқушының ата-анасын мектепке шақыру керек.
- C) Карикатура суретшісін тақтаға шығарып, оны ренжітетіндей және ұятқа қалдыратындай өзінің портретін салу керек.

30. Сурет мұғалімі оқушыларына екі сурет көрсетіп, қайсысы көбірек ұнайтынын айтуды өтінді. Он екі жасар Әлихан ұзақ ойланды. Мұғалім: «Уақытымыз аз. Сенің ақылың барғой, соны пайдалан» - дейді. Ұяттан қызарған баланы отырғызған мұғалім сыныптастарының достық күлкісімен сабақты жалғастырды. Мұғалімнің әрекетіне түсініктеме беріңіз.

А) Дана ұстаз шәкіртін кемсітуге жол бермей, сабақ барысын дұрыс бағытқа бағыттай отырып, шәкіртінің ерекшеліктерін біліп, ескеру жасады.

В) Мұғалім дұрыс жасады, ол Әлиханға уақыт аз екенін ескертті.

С) Осы оқушының мысалында енді барлық балалар мұғалімнің сұрағына тезірек жауап береді. Мұғалім тарапынан қорқынышты ештеңе болған жоқ.

31. Оқушы сабаққа жасырын диктофон алып келеді, өйткені оның анасы баласының бағаларын мұғалім төмендетіп жүргеніне сенімді. Мұғалім диктофон туралы кездейсоқ біледі. Мұғалімге қалай жауап беру керек?

А) Диктофонды өшіруді және алып тастауды сұрану керек. Сонымен қатар педагог әрқашан баланы қолдауын сезіну үшін анасымен сөйлесу керек.

В) Диктофонды алып қойып, баланың анасын мектепке шақыру.

С) Оқушының анасына түсініктеме беріңіз, қателіктер бойынша жұмысты қалай жақсы орындау керектігін көрсетіңіз.

32. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ал ол тапсырманы орындағысы келмейді және сонымен бірге: «Мен мұны істегім келмейді! - дейді». Мұғалімнің әрекеттері:

А) Мұғалім мұндай реакцияның себебін анықтап, оқушыны тыңдап, бұл тапсырманы орындау қажет екенін дәлелдеуге тырысуы керек.

В) Оқушыны тақтаға шақырып, тоқсанға нашар баға қоюмен қорқытады.

С) Күнделігіне екі қойып, ата-анасын шақыру керек.

33. Оқушы үзіліс кезінде дәлізде жүгіріп өтіп, мұғалімінен әділетсіз, қатал ескерту алды. Бала қатты ренжіді және сабақ барысында мұғалімнің тақырыпқа баланысты қойған сұрақтарына жауап беруден бас тартты. Сіздің ойыңызша, бұл жағдайда мұғалім өзін қалай ұстауы керек?

А) Сабақта мұғалім бұл жағдайға мән бермей, сабақты жалғастыру керек, бірақ сабақтан кейін оқушымен мектепте өзін қалай ұстау керектігі туралы достық түрде әңгімелесуі мүмкін.

В) Басқа оқушыларға да тиісті болу үшін сабақта бүкіл сыныпта оқушыға қайталап ескерту жасау керек.

С) Мұғалім оқушының ата-анасымен оның жағымсыз мінез-құлқы туралы әңгіме жүргізуі керек.

34. Оқушы мұғалімге бұл пән (математика) оның өмірінде пайдалы емес екенін және оны оқығысы келмейтінін айтады. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Өмірден алынған мысалдарды қолдана отырып, оқушыға математиканың өмірде қажет екенін және онсыз, кем дегенде, ол жай ғана аттестат алмайтынын түсіндіру керек.

В) Оқушыны ұрысу керек, өйткені ол барлық пәндерді оқуға міндетті.

С) Ата-анасына шақырып, балаға дұрыс тәрбие беруі үшін шағымдану керек.

35. Қыз, 6 жаста. Үш жасынан бастап хореографиялық үйірмеге, 5 жасынан вокалды және театр студиясына барады. Сахнада жиі өнер көрсетеді, түрлі байқауларға қатысады. Кезекті қойылымның алдында ол: «Мен сахнада талай рет өнер көрсеткендіктен, спектакльде түлкінің рөлін сенен де жақсы ойнай аламын, бірақ сен ойнай алмайсың» деп басқа қыздарды төмендетуге тырысады. Қыздар оған мойынсұнбай, мұғалімнен келіп сұрайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Көркем шығарма кейіпкерлерінің мінез-құлқының жағымсыз жақтарын талдап (мақтану, алдау, жолдастарын ренжіту және т.б.) қызбен әңгіме жүргізу, және басқа қыздар да осы рөлді ойнағысы келетінін түсіндіру. Бұл рөлді кезекпен ойнауды ұсыну.

В) Қызды қолдау керек, өйткені одан лайықты ешкімді көріп тұрған жоқ.

С) Ешкіммен кеңеспей, рөлдерді бөлесіз және бүкіл процесте шешуші және басты нәрсе сіз екеніңізді түсіндіресіз.

36. Бала, 7 жаста. Бала кезінен модельдеуге, сурет салуға, дизайнға қызығушылық танытады. Суретті жақсы салады, мүсіндейді, ерекше дизайн жасайды, қиялдайды. Мұғалімнің баланы өнер студиясына беру туралы ұсынысына ата-анасы баланың спортпен шұғылдануы керек деп шешіп, бас тартты. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Ата-анаға қосымша білім алуды таңдағанда баланың пікірін ескеруді ұсыну, сонда бала оған ұсынылатын іс-әрекетке құмар болады, мотивацияға ие болуы керек екенін түсіндіру керек.

В) Ата-аналарға баланы қай үйірмеге беру керектігін өздері шешсін.

С) Ата-анаға демалыс күндері бүкіл отбасымен спортпен айналысуға кеңес беріңіз.

37. Орта топтағы балалар кешке серуендеуге жиналады. Рамазан мен Луизаның киім шкафтары жақын орналасқан, балалар ұрысып, бір-біріне кедергі жасайды. Жағдайды шешу үшін мұғалім балаларға ыңғайлы болу үшін орындықты жылжытып береді, бірақ балалар ұрысуды жалғастырып, бір-біріне кедергі жасайды. Бұл жағдайда мұғалім қалай әрекет етуі керек?

А) Рамазанға нағыз джентльмен ретінде қызға жол беруді ұсыну керек. Нағыз ер адамдар әрқашан осылай жасайды деп айту керек.

В) Балаларды серуендеуге шығармай, топта қалдыру керек.

С) Ата-аналарына шағымдану керек.

38. Жазда балалар ата-аналарын ойын алаңында қарсы алады. Омар мен Индира жүгіріп келе жатып бір-біріне соқтығысады. Индира жылап мұғалімге жақындап, Омардың ұрғанын айтады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Тыныштандырып, балалардың көңіліне қарап, ойындар кезінде қауіпсіздік ережелерін тағы бір рет еске түсіру керек.

В) Екеуін де жазалау керек және ата-анасының келуімен екеуіне шағымдану керек.

С) Бұл жағдайға мән бермеуі керек, балалар өз мәселелерін өздері шешуі тиіс.

39. Баланың есте сақтау қабілеті өте жақсы, сондықтан ол ақпаратты, өлеңдерді, әндерді оңай есте сақтай алады. Мереке кезінде бала өз рөлін ойнай отырып, сонымен қатар ол басқа балалардың рөлдерін ойнап, басқа балалар өз рөлін ойнауына кедергі келтіреді және мерекені бұзады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Балаға ерекше рөл беру керек, мысалы: суфлер. «Сенің міндетің: мереке барысында балалар өз сөздерін ұмытпауын қамтамасыз етуін қадағалап отыр. Егер бала ұмытып кетсе, сен оған көмектесесің».

В) Баланы басқаларға кедергі бермеу үшін қатты ұрысу керек.

С) Бұл баланы мерекеге қатысудан шеттетуге.

40. Сабақ барысында 4-сынып оқушысы мұғалімнің «отбасы ағашының» суретін салу тапсырмасына жауап ретінде: «Мен шіріген діңгектерді салуды білмеймін», - деді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Бала жағдайы төмен отбасынан болуы мүмкін. Баламен сөйлесіп, психологпен кеңескен жөн.

В) Егер бала «отбасы ағашын» салудан үзілді-кесілді бас тартса, сіз оған басқа ұқсас тапсырма ұсына аласыз.

С) Кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі комиссиямен бірлесіп, профилактикалық әңгіме жүргізе отырып, отбасына рейд ұйымдастыру.

41. Қоңырау соғылды. Сіз сабақты бастадыңыз. Он минут өтті. Бір оқушы рұқсатсыз немесе кешірімсіз сыныпқа кіріп, партасына отырды. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Кешігу себебін анықтаймын.

В) Мен оны сабақтан қуып жіберемін.

С) Ескерту жасап, ата-аналарды шақырамын.

42. Сыныптағы баланың басқа оқушымен төбелесіп, сыныпта әбігерге түскенін көрдіңіз. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Әр оқушымен жеке сөйлесемін, төбелестің себебін біліп, татуластыруға тырысамын.

В) Өз мәселелерін өздері шешуге мүмкіндік беремін.

С) Мен ата-анамды мектепке шақырамын.

43. Мұғалім оқушыға тапсырма береді, ол орындаудан бас тартады. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Бас тарту себебін анықтап, нұсқа ретінде жеке тапсырма беру.

В) Оқушыны сыныптан шығару.

С) «Қанағаттанарлықсыз» деген баға.

44. Соңғы сабақты аяқтай отырып, мұғалім кезекшілердің қалуын сұрап, сыныпты (аудиторияны) жинауды сұрайды. Кезекшілер сабақтан кейін бірден (жаттығуға, өнер мектебіне және т.б.) бос емес деген сылтаумен бас тартады. Мұғалім талап қояды. Жанжал туындап жатыр. Не істеу керек?

А) Мұғалім кезекші персоналмен сөйлесіп, өз міндеттерін орындаудың маңыздылығын түсіндіреді және ымыраға келуді ұсынады, мысалы, тазалаудың басқа уақытын белгілеу немесе аз ғана кешігу туралы жаттықтырушымен келісу.

В) Мұғалім өз ұстанымын талап етеді және мектеп тәртібін бұзғаны үшін жазалаумен қорқытып, міндеттерін дереу орындауды талап етеді.

С) Мұғалім бұл уақытты сабақтан кейін қолы бос емес басқа оқушыларға жүктей отырып, кезекшілерді тазалаудан босатады.

45. Сіз сынып жетекшісісіз. Оқушылардың бірі сабаққа деген қызығушылығын жоғалтты. Күнделікте кейбір пәндер бойынша үлгерім төмендеген. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Оқушымен әңгімелесіп, үлгерімінің төмендеуінің себебін анықтаймын. Оқушыға білім алу қажеттілігін сезінуге көмектесемін, өз жетістіктері үшін жауапкершілікті дамытуға ықпал етемін, өзін-өзі оң бағалау арқылы оқушыға қолдау көрсетемін.

В) Ата-аналарға үлгермейтін пәндер бойынша репетитор жалдауды ұсынамын.

С) Мен ештеңе істемеймін, өзі қалағандай оқысын.

46. Мұғалімге оқушының сабақта өзін ұстауы ұнамайды: жігіт қыбырлап отыр, аяғы партаның астында созылып жатыр. Мұғалім ескерту жасап, оның тік отыруын сұрайды. Оқушы мұғалімнің өтінішін елемейді және сол қалпында қалады. Жанжал туындап жатыр. Қалған оқушылар оны дауласпауға, дұрыс отыруға көндіреді. Келесі кезекте мұғалім оқушыға оның тәрбиесіз, дөрекі, қыңыр жігіт екенін айтып, сөгіс айтады. Оқушы орнынан тұрып, сыныптан шығады. Мұғалім не істеу керек?

А) Мұғалім сабақтан кейін оқушымен жеке әңгіме жүргізіп, оның мінез-құлқының себебін анықтап, мінез-құлық ережелерін сақтаудың және оқушыларға және мұғалімге құрмет көрсетудің маңыздылығын түсіндіреді.

В) Мұғалім оқушының бағынбағаны үшін тәртіптік жаза қолданамын деп қорқыта отырып, дереу сыныпқа қайтып, сабақты дұрыс қалыпта жалғастыруды талап етеді.

С) Мұғалім оқушының мінез-құлқын елемейді, одан әрі жанжал болмас үшін сабақты жалғастырады.

47. Сіздің сыныбыңыздың оқушысы мектепке (дене шынықтыру сабағынан басқа) сабаққа киюге рұқсат етілмеген спорттық киіммен келді. Сіз не істейсіз?

А) Ерекше жағдай ретінде мен сізге бір күнге спорттық форма киюге рұқсат етемін, бірақ мектеп ережесіне сәйкес мұндай киім үлгісіне тыйым салынғанын ескертемін.

В) Мектеп тәртібінің бұзылуына байланысты мен оқушыны үйіне киім ауыстыруға жіберемін.

С) Мен оқушының киім үлгісіне мән бермеймін.

48. Сіз команданы 7, 8, 9 сынып оқушыларынан спорттық жарыстарға дайындадыңыз. Жаттығу кезінде сіз оларға командада жақсы жұмыс істейтінін және жүлделі орынға ие бола алатындығын айттыңыз. Бірақ сіздің командаңыз соңғы орынға шықты. Сіздің әрекеттеріңіз?

А) Жарыстарды талдап, талқылаймын және балалармен бірге жаттығу жоспарын құрамын.

В) жеңіліске себеп болған балаларды командадан шығарамын.

С) мен балаларды тыныштандырып, бастысы жеңіс емес, қатысу екенін айтамын.

49. Бесінші сынып оқушысы Ахмет өлеңдерді жақсы жаттамайды. Тақтаға шыққаннан кейін ол есеңгіреп, бір-екі сөз айтып тоқтады. Сіз оның ұялшақ екенін білесіз. Бұл жағдайда сіздің әрекеттеріңіз?

А) Ахметті тыңдай отырып, келесі жолы жақсырақ дайындалатынына мақтап, сенім білдіремін.

В) Барлық тапсырмалар толық орындалу керек, әйтпесе оқу үлгерімі төмендейтінін түсіндіремін.

С) Өлеңді үйрену үшін сабақтан кейін қалдырамын.

50. Мұғалім жаңа тақырыпты түсіндіреді. Оқушылар мұғалімді тыңдамай, алаңдап, шу шығарады. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Пікір айтып, сабақты жалғастыру керек.

В) Сізді алаңдатпау керек.

С) Өз бетінше оқуға жаңа тақырып беру.

51. Оқушылар қазақ тілі сабағына еш дайындықсыз келді. Мұғалім өзін қалай ұстауы керек?

А) Оқушылардың дайындықсыз болуының себебін анықтау керек.

В) Директордың оқу ісі жөніндегі орынбасарына арыз жазу керек.

С) Өтілген тақырып бойынша тест жұмысын орындауға тапсырма беру.

52. Сабақта бірінші топтың оқушылары белсенді, көңілді, бірақ екі қыз ештеңеге қатыспайды, ештеңе істегісі келмейді. Жағдайға мұғалімнің реакциясы?

- A) Қыздарды белсенді талқылауға, содан кейін баға қоюға тарту.
- B) Оларды басқа топқа ауыстыру.
- C) Қызықты тәрбиелік іс-шараны ұйымдастыру және өткізу.

53. Сынып жетекшісінің ескертулерінен кейін жасөспірім есікті қатты жауып, сыныптан шығады. Мұндай жағдайда сынып жетекшісі өзін қалай ұстауы керек?

- A) келесі күні жасөспіріммен әңгімелесу, оған сынды есту әрқашан жағымды емес екенін, бірақ кейде пайдалы болуы мүмкін екенін, сындарлы ескертулер өсу мен дамуға мүмкіндік беретінін түсіндіру.
- B) жасөспірімге оның мінез-құлқы оқу үлгеріміне әсер етуі мүмкін екенін ескерту.
- C) ештеңе болмағандай көріну.

54. Мұғалім бір оқушының сабаққа жиі назар аудармайтынын және сабақ барысынан шектеліп, бір нәрсені ойлайтынын, қиялдайтынын байқайды. Мұғалім не істеуі керек?

- A) сабаққа деген немқұрайлылығын анықтау үшін оқушымен жеке сөйлесу.
- B) оқушының жағдайына назар аудармау.
- C) сыныптастарынан оқушының бұл мінез-құлқының себебі туралы сұрау.

55. Оқушы сыныптағы мінез-құлық ережелерін бұзды. Мұғалім оған: "күнделігіңді әкел!" Оқушы күнделігін үйде ұмытып кеткенін айтты. Бұл жағдайда мұғалімнің әрекеті?

- A) бүгін ерекше жағдай жасап жатырмыз деп айту, бірақ болашақта ол мұқият және жауапкершілікті сезінуі керек.
- B) күнделік емес, басын үйде қалдырған дұрыс деп айту.
- C) оқушының портфолиосын күнделікке тексеріңіз.

56. Бала жақсы оқиды, бірақ оның партасында әрдайым оқулықтардың жанында ойыншықтар, бояу беттері, сүйікті кітаптар болады. Ол бәрін бір уақытта жасайды: үйренеді және ойнайды. Мұғалім не істеуі керек?

- A) балаға күрделілігі жоғары тапсырмалар беру керек, оларды орындау одан жоғары назар аударуды талап етеді.
- B) ойыншықтарды, бояу беттерін, кітаптарды алып, баланы ұрысыңыз.

С) сабақ басталар алдында баланың портфелін бөгде заттардың бар-жоғын тексеруге міндетті.

57. Ұзартылған күн тобында баланың түскі асқа ақшасы жоқ болып шықты. Мектеп оқушысы анасының ақша беруді ұмытып кеткенін айтады. Бұл жағдайда не істеу керек?

А) Ата-анасына хабарласып, мән-жайды түсіндіріп, түскі асқа қарызға ақша алып, баланы тамақтандыруды ұсыну керек. Бала күннің жартысы аш бола алмайды.

В) Баланы асханаға басқа балалардан бөлек орналастырып, түскі ассыз кету.

С) Балаларды түскі аспен бөлісуге шақыру.

58. Бастауыш сынып оқушысы мұғалімнің ескертуіне кенеттен келесідей жауап береді: ол қолдарын сермеп, мұғаліммен төбелесе бастайды. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Баладан алыстап, баланың назарын аудару үшін сабырлы дауыспен айтып, оған сыныптағы оқушылардың мінез-құлық ережелерін түсіндіріңіз.

В) дәл осылай жауап беріңіз.

С) Ата-аналарға психотерапевтпен кеңесу ұсынылады.

59. Оқушылардың бірі әрқашан үй тапсырмасын орындамайды. Мұғалім оның неге дайын емес екенін сұрағанда, ол жылап жіберді. Мұғалімнің әрекеті?

А) Оқушымен сырласып, себебін анықтау.

В) Оқушының достарымен сөйлесіп, себебін анықтау.

С) Оқушыға үй тапсырмасын орындауға көмектесу.

60. Сіздің сыныбыңыздағы баланың өмірге деген көзқарасы басқаша. Төбелеседі, жаман сөздер айтады, дөрекі, күш қолданады. Ол сіздің ескертулеріңізге жауап беріп, әкесінің үнемі осылай істеуін талап етеді. Сіздің әрекетіңіз?

А) Мен ата-анаммен сөйлесіп, жағдайды түзетуге тырысамын.

В) Басқа балалармен сөйлесіп, оны «жазалауды» сұраймын.

С) Мен мән бермеймін, оның өмірде өз ұстанымдары бар.

61. Өте жақсы оқитын оқушы қызға мұғалім нашар баға қойды. Оған басқа дайындығы жоқ сыныптастарына қолдау көрсету үшін жауап беруден бас тартқаны себеп болды. Оның ашулы әкесі мектепке келіп, өз наразылығын білдіріп, мұғалімнен осы ісі үшін түсініктеме талап етеді. Осы жағдайда мұғалімнің әрекеті?

- A) Мәселені шешуге тырысу. Қыздың әкесіне бұл баға оның жалпы үлгеріміне әсер етпейтінін түсіндіру.
- B) Қыздың әкесімен сөйлесуден бас тарту, оны директордың қатысуымен шешуді ұсыну.
- C) Әкесінің ашуын келтірмеу үшін қыздың бағасын түзету.

62. Сіз бастауыш сынып мұғалімісіз. Оқушылармен алғашқы кездесуді жоспарлаңыз.

- A) Оқушылардың қызығушылықтары мен жетістіктерін анықтау арқылы таныстыруды ұйымдастырамын.
- B) Бірінші кездесуге жоспар құрамын.
- C) Мен өз жетістіктерім туралы айтып беремін.

63. Сіздің оқушыңыз оқуға қызығушылық танытпайды және сабақ үстінде үнемі алаңдап, сабаққа зейін қоя алмайды. Сіздің әрекетіңіз?

- A) Оқуға қызығушылығын арттыратын технологиялар мен әдіс-тәсілдерді пайдалана отырып, жеке оқу жоспарын құрамын.
- B) Ата-аналарға баласына кітап оқуға көбірек уақыт бөлуді ұсынамын.
- C) Оның іс-әрекетін елемей, сабақты жалғастырамын.

64. Сіздің оқушыңыз математикадан қиналады және сабақта өзін сенімсіз сезінеді. Оған қалай көмектесе аласыз?

- A) Оның математиканы меңгерудегі қиындықтарын анықтау, оның қажеттіліктері мен білім деңгейін ескере отырып, жеке жоспар құрамын.
- B) Мектептен кейін қосымша ақылы математика сабақтарын ұйымдастырамын.
- C) Оның қиындықтарына мән бермеймін.

65. Сіздің сыныбыңыз өте шулы, сабақ барысында оқушылардың назарын аудару сізге қиындық туғызады. Сіздің әрекетіңіз қандай болар еді?

- A) Оқушыларды қызықты, интерактивті әрекеттермен қызықтыруға тырысасыз.

В) Мінез-құлық ережелері туралы әңгімелесесіз.

С) Сабақта іс-әрекеті үшін жазалау жүйесін енгізесіз.

66. 1 қыркүйекте бірінші сыныптағы бірнеше балаға мерекелік шарлар жетіспеді. Мұндай жағдайда мұғалім не істеуі керек?

А) Бірінші қыркүйекке дейін мұғалім әдетте сыныптың тізімін біледі, ал мұғалімде осындай жағдайда (шар жарылғанда, дәл бірінші қыркүйекте жана оқушы келуі мүмкін және т.б.) артық шарлар болуы керек.

В) Басқа сынып мұғалімдерінен сұрау, мүмкін оларда артық шар бар шығар.

С) Мәселені ата-анасымен бірлесіп шешу (барып сатып алу).

67. Мектеп асханасында қыздар теледидардағы жұлдызды кумирлері сияқты қатаң диета ұстанатынын айтып, тамақтан бірнеше рет бас тартады. Мұндай жағдайда мұғалімнің әрекеті қандай болуы керек?

А) Салауатты өмір салты туралы тәрбиелік мәні бар әңгіме, өз денсаулығына дұрыс көзқарас қалыптастыруға бағытталған ойын түрінде сабақтан тыс іс-шара өткізу, мотивациялық бейнероликтер көрсету.

В) Оқушыларға өздеріне басқаларды кумир санауға болмайтынын түсіндіру.

С) Ата-аналармен балаларының дұрыс емес көзқарастары туралы әңгімелесу.

68. Өзін-өзі бағалауы төмен, үлгермей қалудан қорқатын оқушыға қандай көмек көрсетудің ең жақсы жолы бар?

А) Оның күш-жігері үшін мақтау, қолдау атмосферасын құру және тапсырмаларды біртіндеп қиындату.

В) Сәтсіздік оның жеке проблемасы екенін түсіндіру, ол онымен өзі күресуі керек.

С) Әрқашан жетістікке жетуі үшін оған тек жеңіл тапсырмалар беру.

69. Сіздің оқушыңыз математикалық есепті түсіне алмай, мазасыздана бастайды. Оған қалай көмектесесіз?

А) Оқушыны тапсырманы бірлесіп шешуге, туындаған қиындықтарды талқылауға және ортақ шешім табуға шақырамын.

В) Оқушы соңында түсінеді деп үміттеніп, бұрынғыдай материалды түсіндіруді жалғастырамын.

С) Сабақтан кейін қосымша өзіндік жұмыс жасауға қалдырамын.

70. Мұғалім балалардың сыни тұрғыдан ойлау қабілетін дамытқысы келеді. Қай әдіс ең тиімді болады?

А) Пікірталас ұйымдастырып, оқушыларды өз пікірлерін айтуға және дәлелдеуге ынталандыру.

В) Оқушылардың білімін тест арқылы үнемі тексеру.

С) Үй тапсырмасын көбірек беру.

71. Мұғалім оқушылардың бірінің жаңа материалды түсінуде қиналғанын байқайды. Төмендегі әдістердің қайсысы жақсы көмектеседі?

А) Оқушыға қосымша сабақ беріп, әр түрлі оқыту әдістерін қолдану.

В) Оқушыны екінші жылға қалдыру.

С) Осы оқушыға арналған материалдың көлемін азайту.

72. Оқушылардың бірі сабақ барысында өзінің әзілдерімен, әңгімелерімен үнемі басқалардың назарын аударады. Мұндай жағдайда мұғалімнің іс-әрекеті қандай болуы керек?

А) Оқушымен жеке сөйлесіп, оның іс-әрекеті оқу процесіне кедергі келтіретінін түсіндіру.

В) Кейбір сабақтардан шеттетуге немесе сөгіс түріндегі жаза қолдану.

С) Оқушыны сыныптағы тәртіпке жауапты болуға шақыру.

73. Серуенге, дене шынықтыруға немесе экскурсияға барғанда 2-сыныптың оқушысы ең соңғы болып киім ауыстырады (киімін ауыстырып отырып армандап кетеді, болып жатқан оқиғаға ілеседі, басқаларға кеңес береді, оның атына айтылған пікірлерді мұқият тыңдайды, бірақ «тездетпейді»). Бұл жағдайда мұғалімдер мен ата-аналар не істеу керек?

А) Күн тәртібін нақты сақтау маңызды, сонда баланың өзі кесте бойынша не болатынын алдын ала біліп, дайындалады.

В) Баланы асықтыру.

С) Сабырлы, ізетті, әзілқой, қиялшыл болуына кедергі келтірмеу.

74. Сабақ барысында оқушы сіз жауабын білмейтін сұрақ қояды. Сіздің әрекетіңіз?

А) Жауапты білмейтініңізді мойындайсыз, бірақ келесі сабақта сұрақтың жауабын біліп, жауап беруге уәде бересіз.

В) Оқушының алдында беделіңізді жоғалтпау үшін сұраққа өтірік жауап бересіз.

С) Сұрақтың сабақ тақырыбына қатысы жоқ екенін айтып, келесі материалға көшесіз.

75. Оқушылардың бірі сыныптағы тәртіпті бұзып, басқа оқушыларды мазалай береді. Сіздің әрекетіңіз?

А) Сабақтан кейін тәртіп бұзушымен оңаша сөйлесіп, оның тәртібін талқылайсыз.

В) Оқушыны тыныштандыру үшін сыртқа қысқа үзіліске шығуды ұсынасыз.

С) Тәртіп бұзушының жазасыз қалмайтынын басқа оқушыларға көрсету үшін оны жазалайсыз.

76. Транспорт мәселесіне байланысты мұғалім екінші сыныптағы сабаққа 20 минут кешігіп келді. Бұл кезде кейбір балалар дәлізде ойнап жүрсе, енді біреулері төбелес шығарды, бір сөзбен айтқанда, қатты шу болды. Осындай жағдайда мұғалім не істеу керек еді?

А) Мұғалім оқу ісінің меңгерушісіне кешігетінін ескертіп (тек қоңырау шалу), әріптестерінен кабинетті ашуды, оқушыларға қарап, балаларға тапсырма беруді сұрау керек еді.

В) Ата-анасына хабарласып, балаларына қарауын сұрау керек еді.

С) Мектепке кешігіп келіп, оқушыларды теріс қылықтары үшін сөгу.

77. Оқушының күн тәртібі шамадан тыс жүктелген және оның барлық үй тапсырмасын орындауға уақыты жоқ. Оған қалай көмектесесіз?

А) Оқушыға іс-әрекет жоспарын құруға және оқу мен демалыс арасындағы уақытты бөлуге көмектесесіз.

В) Оқушының үй тапсырмасын қысқарту мүмкіндігі туралы мұғалімдермен сөйлесуді ұсыныңыз.

С) Оқушының үлгерімін арттыру үшін сыныптан тыс жұмыстарға қатысуға ынталандыру.

78. Оқушы бір орында отыра алмайды және сабақ кезінде үнемі шу шығарады, басқаларды мазалайды. Сіздің әрекеттеріңіз қандай болады?

- A) Оқушының неліктен мазасыз екенін білу үшін онымен жеке әңгіме жүргізу.
- B) Ешкімге кедергі болмас үшін оқушыны соңғы партаға отырғызу.
- C) Оқушыны дұрыс емес әрекеті үшін жазалау.

79. Мұғалім оқушылардың бірінің өзіне сенімсіз екенін және топтық тапсырмаларға қатысудан қашатынын байқады. Қандай әдіс оқушының өзін-өзі бағалауын жақсартуға көмектеседі?

- A) Әрбір кішкентай жетістігі үшін оқушыны мадақтап, жетістік жағдайын жасау.
- B) Оған назар аудармау үшін оның әрекетін елеменіз.
- C) Оны басқа оқушылармен салыстыру, сонда ол іс-әрекетін жақсартуға ұмтылады.

80. Мұғалім оқушының: «Менің әкем мектепте нашар оқыған және бұзақы болған, ал қазір «Мерседес» көлігімен жүр. Ал сіз мұғалімсіз, сонда да мектепке метромен келесіз!» деген сөзіне мұғалім қалай жауап беруі керек?

- A) Адамдарды мүлде қымбат көліктері үшін емес, оның қаншалықты қызық, білімді, тәрбиелі болғаны үшін сыйлайды.
- B) Менің мектепке метромен баруым ештеңені білдірмейді, бұл мен үшін жылдамырақ.
- C) Мен көлік жүргізуді білмеймін.

81. Балалар арасында материалдық байлық бойынша кемсітушілік байқалды. Мұғалімге қалай әрекет ету керек?

- A) балалармен әңгімелесу және оларды адамның қаншалықты қымбат киінгені, қандай телефоны бар екендігі үшін емес, оның қаншалықты лайықты, жан-жақты және қызықты екендігі үшін бағаланатынына сендіру.
- B) мұғалім балаларға әрқашан жақсылыққа ұмтылу керектігін айтады.
- C) мұғалім кемсітушілікке жауап бермейді, деп санайды балалар әлеуметтік мәртебесі бойынша дос болсын.

82. Мұғалім оқушылардың ынтымақтастық және топтық жұмыс дағдыларын дамытқысы келеді. Қай әдісті пайдалану тиімдірек?

- A) топтық жобаларды ұйымдастыру және тапсырмалар бойынша бірлесіп жұмыс істеуді ынталандыру.

В) әр оқушыға жеке тапсырмалар беру.

С) оқушылар арасындағы бәсекелестікті ынталандыру.

83. Мұғалім оқушылардың бірінде депрессия белгілері бар екенін байқайды. Оқушыны қолдау үшін қандай тәсіл қолайлы болады?

А) оқушымен сөйлесу, мектеп психологының көмегіне жүгінуді ұсыну және қолдау көрсету.

В) оқушыны проблемаларды өзі шешуі үшін жалғыз қалдыру.

С) ынталандыру үшін оны табысты оқушылармен салыстыру.

84. Мұғалім әрқашан жарқын және әдемі киінеді. Бұл этикалық нормалар мен кәсіби этикет талаптарына сәйкес келе ме?

А) сәйкес келмейді. Мұғалімнің сыртқы келбеті іскерлік стиль нормаларына сәйкес келуі керек және күрделі бөлшектер мен ашық түстерді болдырмауы керек.

В) сәйкес келеді. Мұғалім өзіне назар аудартуы керек.

С) сәйкес келмейді. Мұғалім қарапайым киінуі керек.

85. 2-сынып мұғалімі заманауи болып көріну үшін белгілі бір лексиканы қолданады ("Ник", "блогер"). Бұл мұғалімнің сөйлеу мәдениетінің талаптарына қаншалықты сәйкес келеді?

А) мұғалім мұндай лексиканы қолданбауы керек, өйткені мұғалім мен оқушының сөйлеуі арасында әрқашан нақты айырмашылық болуы керек.

В) мұғалім оқушыларға жақын болу үшін балалардың заманауи сөздік қорын қолдануы керек.

С) мұғалім кез-келген лексиканы қолдана алады.

86. 1-сыныптағы оқушыны оқу жылы бойы ата-анасы мен әжесі мектепте киіндіреді. Олар баланы тәуелсіздікке үйрету үшін мұғалімнің кеңестеріне жауап бермейді. Мұндай жағдайды не істеуге болады?

А) олардан мектеп есіктерінің жанында баланы күтуін сұрау, өйткені барлық оқушылар өз бетінше киінуі керек.

В) бала өз бетінше киіне алмайтынын айтып ұятқа қалдыру.

С) ата-ана мен балаға әдеттегідей процеске араласпау.

87. Студент-практикант сабаққа өте қысқа юбка киіп келеді. Бұл сыныптың сынып жетекшісі не шара қолдану қажет?

А) мұғалім үшін белгілі бір этикет ережелері бар екенін түсіндіру, сондықтан мектепке мұндай қысқа киіммен келмеу керектігі бойынша әңгіме жүргізу.

В) Назар аудармай, ол қалағандай киінсін.

С) Сыныптың көзінше студентті орынсыз келбеті үшін жазалау.

88. 2-сынып оқушылары бүтіннің бір бөлігін табу міндетін түсінбейді. Мұғалім жағдайды қалай түзете алады?

А) мұғалім тақырыпты түсіндіру стратегиясын қайта қарауы керек, балалар ойын және көрнекі материалдар арқылы осы процедураның мәнін түсінуі үшін осындай шешімдерді қолдануы керек.

В) ата-аналарды үйде осы тақырыпта жұмыс істеуге міндеттеу.

С) оқушыларды сабақтан кейін осы тақырыпты өз бетінше үйренуге мәжбүрлеу.

89. Математика сабағында оқушы: "Мен теңдеулерді не үшін шешуім керек, өйткені бұл өмірде маған пайдалы емес?". "Бұл жағдайда мұғалім қалай түзете алады?"

А) мұғалім оқушыға мысалмен кейбір жағдайларда теңдеулерді шешу болашақта оған көмектесетінін дәлелдеуі керек.

В) болашақта теңдеулер мен есептерді шешу сізге пайдалы ма, жоқ па, нақты біле алмайсыз.

С) сіз теңдеулерді шеше алмайсыз, тоқсанға нашар белгі аласыз.

90. Мұғалім сабақ бергеннен бастап бір оқушыны сыныптағылардың бәріне үлгі етіп, оған көбірек көңіл бөлді. Басқа балалар өздерінің жетістіктері мүлдем байқалмайтынына ренжіді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз?

А) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды. Тек бір балаға назар аудара отырып, ол қалған балаларды өзін төмен сезінеді.

В) құқық мұғалімі. Осылайша, қалған балаларды жақсы оқуға ынталандырады.

С) мұғалім дұрыс, өйткені ол сыныпта біреуді көбірек сүйеге құқылы.

91. Оқушы электронды құрылғылармен, компьютерлік ойындармен, интернеттегі, әлеуметтік желілердегі байланыстармен айналысады. Виртуалды өмір ол үшін шындыққа қарағанда мағыналы және қызықты екенін айтады. Мұндай оқушының мұғалімі болу керек пе?

А) оны Интернеттен басқа қызықты нәрсеге қызықтыруға тырысыңыз, әйтпесе бала компьютерге және электронды гаджеттерге қатты тәуелді болады.

В) осындай баламен жұмыс істеу үшін бас мұғалім мен әлеуметтік педагогты тарту.

С) ата-аналарға есеп беру және баланың интернетке және гаджеттерге кіруін шектеуге міндеттеу.

92. Оқушының ата-анасы оң бағалары үшін оған белгілі бір ақша төлейді, әйтпесе бала оқудан бас тартады. Ата-аналар дұрыс істеп жатыр ма?

А) ата-аналар дұрыс емес әрекет жасайды, әрине, оқушыны оқуға ынталандыру қажет, бірақ олай емес.

В) білім алуға қызығушылық таныту, оқуға қызығушылық таныту үшін кез-келген әдіс жақсы.

С) Жақсы, оқушы материалдық пайда туралы ойлана отырып, жақсы баға алуға тырысады.

93. Даулы тоқсандық бағалау. Мұғалім: "белгілер бойынша сіз 4-ке жете алмайсыз. Бірақ менде сіз жасай аласыз және қалайсыз деген әсер пайда болды. Олай болса, сізге жақсы баға беруге тырысайық, ал келесі тоқсанда біздің қаншалықты дұрыс болғанымыз анық болады." Мұғалім дұрыс істеп жатыр ма?

А) мұғалім бұл жағдайда өте дана әрекет етеді, осылайша ол оқушыны келесі тоқсанда жоғары баға алуға ынталандырады.

В) мұны істеудің қажеті жоқ, өйткені оқушы жоғары бағаға үйреніп, оқуда тырысуды тоқтатады.

С) мұғалім оқушыға "зиян келтіреді". Ол дұрыс емес.

94. Сабақта мұғалім оқуға арналған кітаптар таратады. Бір оқушы кітапты бірден қайтарады да: "ол жыртылған, мен оны оқымаймын", - дейді. Мұғалім не істеуі керек?

А) "маған сенің көмегің керек, өйткені сен ең ұқыпты оқушысың, мен сенен қазір осы кітаппен айналысуыңды сұраймын, ал сабақтан кейін сен екеуміз оны бірге жабыстырамыз."

В) сабақта уақытты жоғалтпау үшін осы кітапты алып, үстелге қойыңыз.

С) тапсырма беру, ата-анасымен бірге кітапты үйде жабыстыру.

95. Мұғалім оқушыларға әртүрлі қиындық деңгейлерінде өз бетінше жұмыс істеуге арналған бірнеше тапсырмаларды ұсынды, олар тапсырмаларды өз қалауы бойынша орындай алатынын түсіндірді. Мұғалімнің іс-әрекетін бағалаңыз.

А) мұғалім сауатты және дұрыс оқыды, әр баланың қиындық деңгейіне сәйкес тапсырманы таңдауға құқығы бар.

В) мұғалімдікі дұрыс емес. Тапсырмалар барлық оқушылар үшін бірдей қиындықта болуы керек.

С) мұғалім әртүрлі қиындықтағы тапсырмаларды дайындауда алаңдамауы керек.

96. Сыныпқа ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушы келді, ол жеке көзқарас пен арнайы қолдауды қажет етеді.

А) мұғалім оқушыға жеке білім беру жоспарын жасайды, оған қажетті қолдауды қамтамасыз ету үшін мектеп психологымен және ата-анасымен ынтымақтасады.

В) мұғалім оқушының ата-анасынан оны мамандандырылған оқу орнына ауыстыруды талап етеді.

С) мұғалім оқушының оқу жүктемесін азайтады.

97. Оқушылардың дәптерлерін өзара тексеру балалардың тапсырмаларды қатесіз орындауға ынталандырады ма? Сіздің ойыңызша, мұғалім оқушыларға осындай тапсырма беру арқылы дұрыс әрекет ете ме?

А) мұндай тапсырманы балаларға беруге болады, бірақ тұрақты негізде емес, білім беру процесін әртараптандыру үшін.

В) мұғалім дұрыс емес әрекет жасайды, оқушылар бір-бірін жаба алады (қателерді түзету, бұл қателік емес).

С) мұғалім мұндай тапсырманы бермеуі керек. Сыныптастың тапсырманы тексеретінін түсіну тапсырманы дұрыс орындауға деген ұмтылысты азайтады.

98. 1-сынып мұғалімі сабақтарда ойын әдістері мен тәсілдері жүйелі түрде қолданды, бұл балаларға өте ұнады және олар әр уақытта басқа ойын жағдайын күтті. Бірақ сабақтардың бірінде мұғалім оларды пайдаланбады. Балалар: "ал бүгін ойнаймыз ба?" "Мұғалім қалай әрекет етуі керек?"

А) ойын техникасы тұрақты негізде жүргізілмеуі керек. Оқушылар сабақта оқитынын және ойнамайтынын жеткізуі керек.

В) балаларға бүгін шаршағаныңызды түсіндіріңіз, сондықтан ойын жағдайын пайдаланбаңыз.

С) ойын жағдайларын пайдалану олардың мінез-құлқына және сіздің қалауыңызға байланысты болады деп айту.

99. Егер сіздің сөзіңіздің мәтінінде әріптестеріңіз қатені байқап, оны көрсетсе, сіз қалай әрекет етер едіңіз?

А) әріптестеріне зейінділігі үшін алғыс айтып, қатені түзетерем едім.

В) мен кек алып және ыңғайлы жағдайда ақымды алатын едім.

С) әріптестерге кез келген адам қателік жібере алатынын айтам.

100. Балада бақыланбайтын агрессияның жиі өршуі және құрдастарымен күнделікті төбелес пен ұрыс-керіс болады. Мұғалім ескертулер жасайды, бірақ бала жауап бермейді. Мұғалім не істеуі керек?

А) бұл мінез-құлықтың себебін анықтау керек. Ата-аналарды әңгімеге шақыру, баланың үйде өзін қалай ұстайтынын сұрау және тәрбиелік әсер ету.

В) ата-аналарға баланы спорт секциясына беруді ұсыну.

С) бірінші партаға отырғызып, сонда ол үнемі "көру аймағында" болады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

Негізгі әдебиеттер:

1. Дүйсенбаев А. Педагогика. Оқулық: Астана: Фолиант, 2018. - 264 б

2. Таубаева Ш.Т., Иманбаева С.Т., Берикханова А.Е. Педагогика Оқулық. 2018

3. Тажбаева С.Г. Мектептегі тәрбие жұмысының теориясы мен әдістемесі. Алматы, 2013.

4. Мынбаева А. К. Основы педагогического мастерства. Курс лекции и тренинги : учебное пособие / А.К. Мынбаева. - Алматы : Қазақ университеті, 2020. - 216 с.

5. Бұлақбаева М.К. Педагогикалық шеберлік негіздері : Оқу құралы. - Алматы: "Отан" баспасы, 2018.- 128 б.
6. Молдасан Қ.Ш., Бектұрғанова Ж.М. Педагогика: оқу құралы – Алматы: Қазақ университеті, 2018. - 430 б.
- 7.Набуова Р. Тәрбие жұмысының әдістемесі: Оқу құралы. - Алматы, 2015
8. Сатиева Ш. Даму психологиясы (теориялық және практикалық курс). Оқу құралы. – Астана: Фолиант, 2012. – 232 б.
9. Құрманалина Ш., Б Мұқанова, Ә Ғалымова. Педагогика: Оқулық. 3-басылым. – 2014.
10. Әмірова Ә.С. Дидактика.– Алматы, 2013.
11. Халитова И.Р. Жоғары мектеп педагогикасы.- Алматы, 2012. - 121 б.
12. Шалғынбаева Қ.Қ., Албытова Н.П., Сламбекова Т.С. Жоғары мектеп педагогикасы: магистранттарға арналған оқу құралы. – Астана, 2014. - 268 б.
13. Даму психологиясы: Оқулық / М.К. Бапаева. – Алматы: 2014. – 440 б. 51. 14. Бейсенбекова Г.Б., Молдабаева Р.А., Нұрғалиева С.М. Жас ерекшелік психологиясы. Оқу құралы. – Қарағанды: ЖК «Ақ Нұр баспасы», 2012. – 186 б. 53.
15. Жақыпов С.М., Бердібаева С.Қ. Психология: Адамзат ақыл-ойының қазынасы. Таймас Баспа Үйі: Алматы, 2015
16. Мұқанов Ы.Б. Жас және педагогикалық психология. Алматы, 1991. – 237 б. 52.
17. Шолпанқұлова Г.К., Калкеева К.Р. Жоғары мектеп педагогикасы. Оқу құралы. – Нұр-Сұлтан: Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2021. – 259 б.
18. Педагогика : учебник и практикум для СПО / Л. С. Подымова [и др.] ; под общ. ред. Л. С. Подымовой, В. А. Слостенина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2019. — 246 с.
19. Педагогика: учебное пособие/Мандель Б. Р.-Издательство:Издательство «Флинта», 2014
20. Пешкова В. Е. Педагогика: курс лекций: учебное пособие, Ч. 1. Введение в педагогическую деятельность - Директ-Медиа, 2015
21. Педагогика: учебное пособие/Артеменко О. Н., Макадей Л. И.- Издательство: СКФУ, 2015
22. Педагогика: учебное пособие/Засобина Г. А., Корягина И. И., Куклина Л. В.- Издательство: Директ-Медиа, 2015
- 23.Педагогика: курс лекций: учебное пособие, Ч. 5. / Педагогические технологии в начальном образовании/Пешкова В. Е.-Издательство: Директ-Медиа, 2015

Негізгі әдебиеттер:

1. Губайдуллина Г.Н. Педагогиканы оқыту әдістемесі: / Губайдуллина Г. Н.- Алматы: Дәуір, 2011.- 328 б.
2. Стефановская Т.А. Технология обучения педагогике в вузе. Учебное пособие / Стефановская Т.А.– Москва, 2000. - 279 с.
3. Таубаева Ш.Т. Педагогикалық зерттеулердің әдіснамасы мен әдістері : оқулық /. - Алматы : Қазақ университеті, 2019. - 360 б.
4. Таубаева Ш.Т. Педагогика әдіснамасы. Оқу құралы. – Алматы: Қарасай, 2016. - 432 б.
5. Таубаева Ш.Т. Педагогиканың философиясы және әдіснамасы: оқулық. – Алматы: Қазақ университеті, 2016. - 340 б.
6. Мынбаева А.К. Основы научно-педагогических исследований. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. – 220 с.
7. Мынбаева А.К. Организация и планирование научных исследований. - Алматы: Қазақ университеті, 2017.
8. Ковжасарова М.Р. Технологизация учебного процесса: казахстанский опыт - Алматы : Зият-Пресс, 2015. - 224 с.
9. Козыбай А. Новые образовательные технологии - Астана : Фолиант, 2015. - 136 с.
10. Жаңа және ең жаңа педагогикалық технология : оқу құралы / В.К. Дьяченко, Г.М. Кусаинов, Б.Т. Абыканова, Д.К. Садирбекова, Г. Мырзагерейқызы. - Алматы : "Отан" ЖК, 2020. - 186 б .
11. Жұбаназарова Н.С. Жас ерекшелік психологиясы: Оқу құралы. – Алматы: Қазақ университеті, 2012. – 286 б.

5.